

CPE3243 วิศวกรรมซอฟต์แวร์ (Software Engineering)

Piyavit Laung-Aram
Major of Computer Engineering
Faculty of Engineering
Ramkhamhaeng University, Thailand

UML Diagram ส่วนที่ 1

(UML Diagram Part 1)

Unified Modeling Language

UML (Unified Modeling Language)

UML เป็นทูล(tool) หรือเครื่องมือช่วยตัวหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนาซอฟต์แวร์ ในยุคปัจจุบัน และเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารระหว่างลูกค้า นักวิเคราะห์ระบบ โปรแกรมเมอร์ ลักษณะของ UML จะคล้ายกับพิมพ์เขียว (blueprint) หรือแบบจำลองที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้ลูกค้า นักวิเคราะห์ระบบ และโปรแกรมเมอร์ ได้ใช้ตกลงกันในรายละเอียดของซอฟต์แวร์ที่จะพัฒนาขึ้น เพื่อให้ซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นมาเป็นไปตามความต้องการของลูกค้าได้อย่างครบถ้วน และมีประสิทธิภาพสูงที่สุด

ลูกค้า
Customer

นักวิเคราะห์ระบบ
System Analyst

นักพัฒนา
Developer

UML (Unified Modeling Language) (ต่อ)

UML (Unified Modeling Language) เป็นภาษาการสร้างแบบจำลองกราฟิกสำหรับวัตถุประสงค์ทั่วไปในด้านวิศวกรรมซอฟต์แวร์ UML ใช้เพื่อระบุการดำเนินการด้านวิศวกรรมซอฟต์แวร์ด้วยภาพ

เริ่มแรกได้รับการพัฒนาโดย Grady Booch, Ivar Jacobson และ James Rumbaugh ในปี 1994-95 โดยใช้ซอฟต์แวร์ Rational และการพัฒนาเพิ่มเติมได้ดำเนินการจนถึงปี 1996 ในปี 1997 มันถูกนำไปใช้เป็นมาตรฐานโดย Object Management Group

UML (Unified Modeling Language) (ต่อ)

UML ได้รับการพัฒนาในปี 1994-95 โดย Grady Booch, Ivar Jacobson และ James Rumbaugh ที่ Rational Software ในปี 1997 Object Management Group (OMG) ได้นำมาใช้เป็นมาตรฐาน

Object Management Group (OMG) เป็นการเชื่อมโยงของบริษัทต่างๆ ที่ใช้งาน UML และร่วมกันพัฒนา UML เป็นมาตรฐานแบบเปิด

OMG ก่อตั้งขึ้นเพื่อสร้างมาตรฐานแบบเปิดซึ่งสนับสนุนการทำงานของระบบเชิงอ็อบเจกต์เป็นหลัก แต่ UML ไม่ได้ถูกจำกัดเฉพาะงานด้านซอฟต์แวร์แต่ยังสามารถใช้สำหรับการสร้างแบบจำลองระบบที่ไม่ใช่ซอฟต์แวร์ได้ด้วย OMG ได้รับการยอมรับอย่างมากสำหรับมาตรฐาน Common Object Request Broker Architecture (CORBA)

Grady Booch

James Rumbaugh

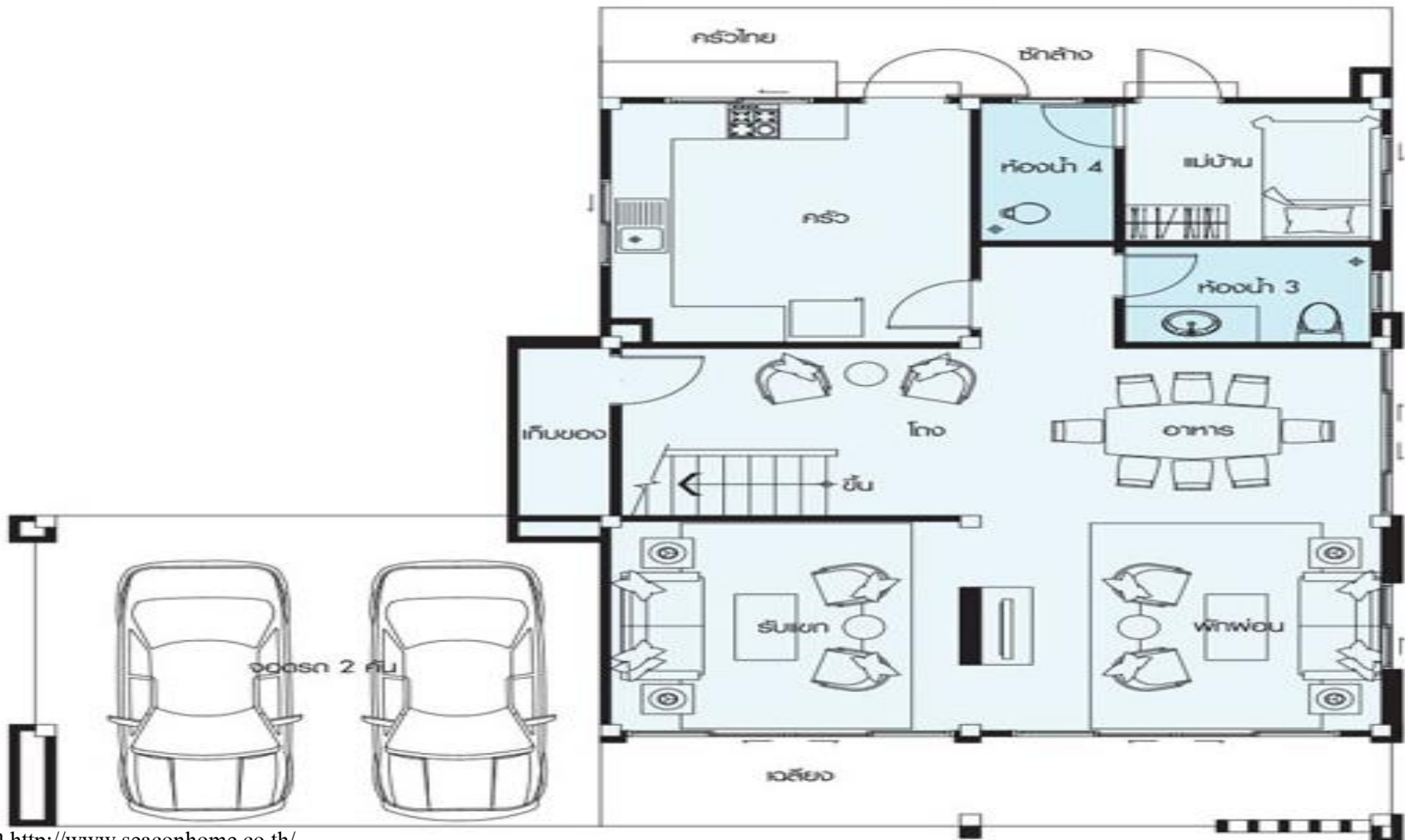

Ivar Jacobson

แบบแปลน

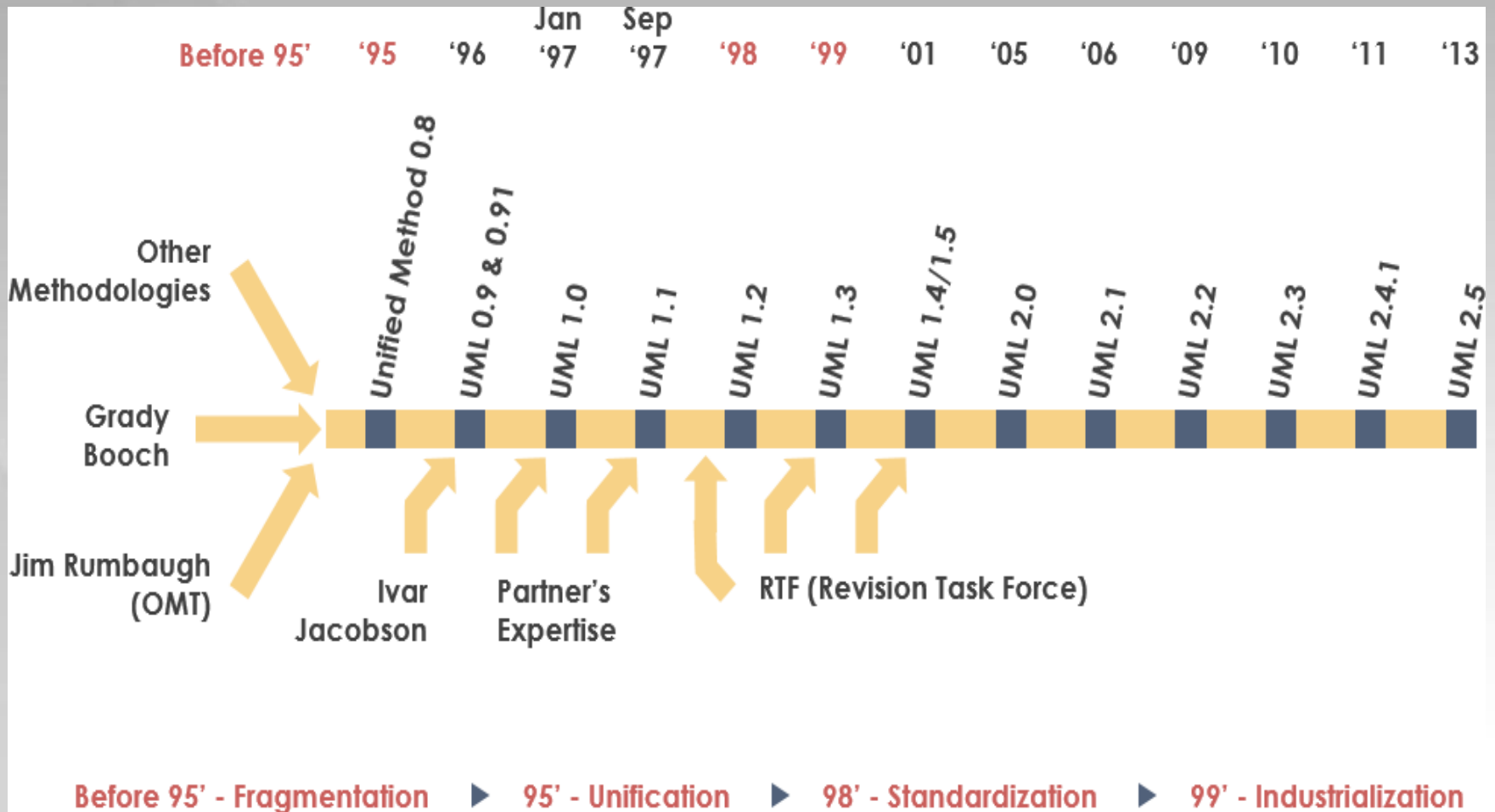

ที่มาและประวัติของ UML

UML นั้นเก่าแก่พอๆ กับประวัติศาสตร์ของภาษาเชิงอ็อบเจกต์ ซึ่งเริ่มดำเนินการในปลายทศวรรษ 1980 เดิมทีมีพื้นฐานมาจากวิธี Booch ซึ่ง Grady Booch นำมาใช้ ในปี 1994 James Rumbaugh แห่ง General Electric ได้รวมเข้ากับเทคนิคการสร้างแบบจำลองอ็อบเจกต์ ที่เป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ยังมีวิธีการและหลักการอื่น ๆ อีกสองสามข้อ (บางส่วนแนะนำโดย Ivar Jacobson) ด้วยเช่นกัน ภายใต้การนำของ Rumbaugh, Jacobson และ Booch - วิธีการ UML 1 อย่างเป็นทางการได้รับการเผยแพร่ในปี 1997 มีมาตรฐานมากมายเพื่อให้แน่ใจว่าจะรักษาความรู้สึกลึกซึ้งคล่องแคล่วในทุกไคอะแกรมต่อมาได้มีการรวมกฎคาร์ดินาลิตี้(cardinality rule)ไว้ในภาษาและมีการจัดตั้งคณะกรรมการแก้ไขเพื่อปรับปรุงหลักการเพิ่มเติม ในที่สุด UML 2.0 ได้เปิดตัวในปี 2548 ซึ่งใช้วิธีการเชิงอ็อบเจกต์เป็นหลัก เพื่อให้ทันกับแนวโน้มอย่างต่อเนื่อง เวอร์ชันที่ปรับปรุงแล้วจึงได้รับการเผยแพร่โดยอิงจาก UML 2.x เป็นระยะๆ

ที่มาและประวัติของ UML (ต่อ)

ทำไมเราถึงต้องการ UML?

- UML ให้ภาพรวมหรือมุมมองของระบบด้วยวิธีนี้ แม้แต่ผู้ที่ไม่ใช่ นักพัฒนาซอฟต์แวร์ก็สามารถเข้าใจวิธีการทำงานของระบบได้
- ไลอะแกรม UML ยังมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหา เราสามารถพรรณนาถึงปัญหาในโลกแห่งความเป็นจริงและค่อยๆ หาวิธีแก้ไขได้
- เนื่องจากไลอะแกรมเหล่านี้เข้าใจง่าย จึงไม่จำเป็นต้องมีความรู้ล่วงหน้าเพื่อทราบ ว่าเอนทิตีทำงานอย่างไรหรือโฟลว์กระบวนการทำงานอย่างไร
- ด้วยการใช้อิอะแกรม UML แบบองค์รวม ทีมพัฒนาซอฟต์แวร์ทั้งหมดสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- UML มีแอปพลิเคชันที่ใช้งานมากมายในการเขียนโปรแกรมเชิงวัตถุทั้งการพัฒนาเว็บ การพัฒนาต้นแบบ การวิเคราะห์ธุรกิจ และอื่นๆ

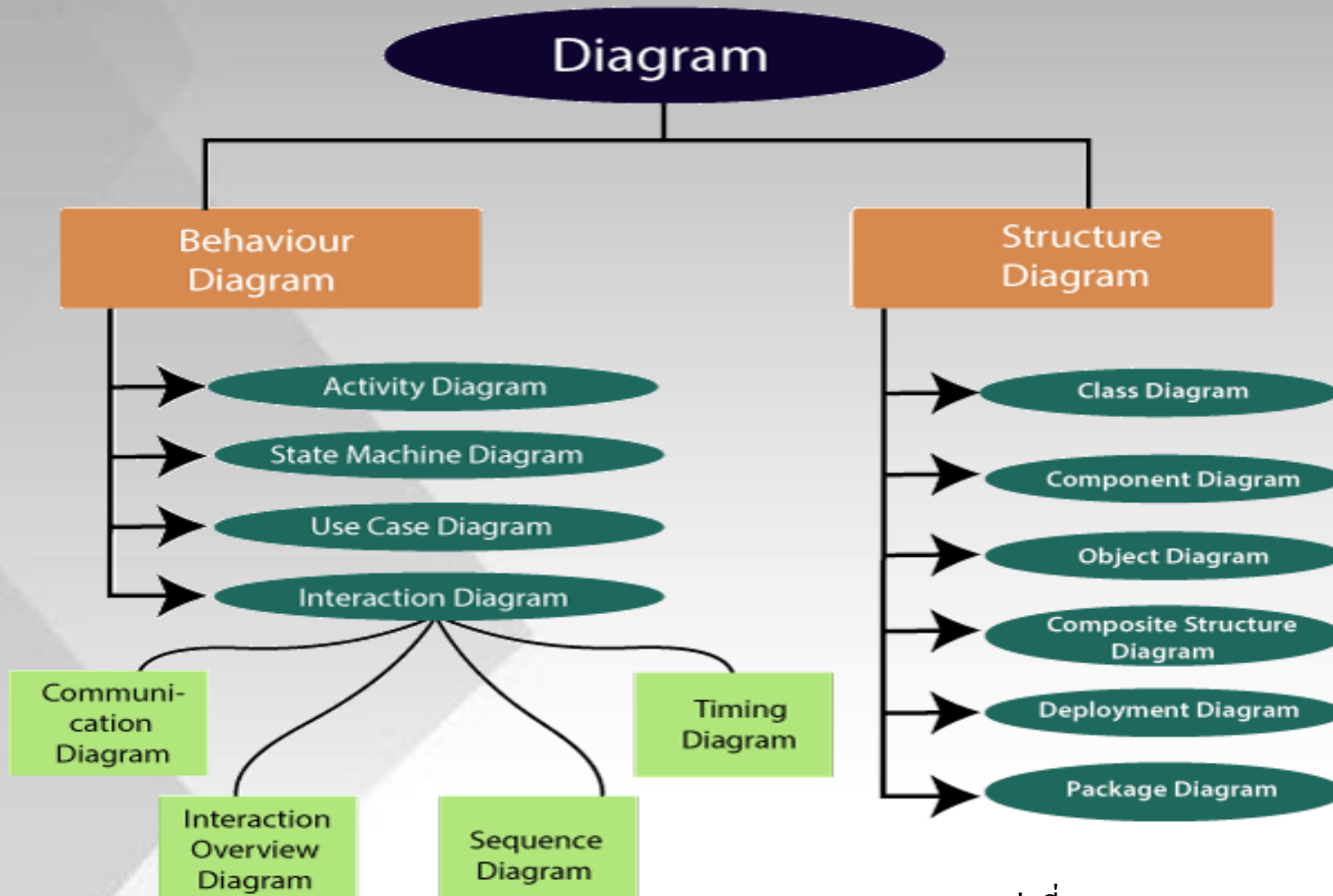
ไคอะแกรม UML ประเภทต่างๆ

ดังที่ทราบ UML ไม่ได้กำหนดประเภทไคอะแกรมใดไคอะแกรมใดหนึ่งเป็นไคอะแกรมหลักเพียงอย่างเดียว ในทางตรงกันข้าม UML มีไคอะแกรมหลากหลายรูปหรือหลากหลายประเภทเพื่อใช้ในงานแต่ละด้านตามความต้องการของผู้ใช้ ประเภทไคอะแกรม UML สามารถจำแนกได้เป็น โครงสร้างหรือพฤติกรรม การจำแนกประเภทเหล่านี้แต่ละประเภทสามารถมีประเภทได้

ไดอะแกรม UML ประเภทต่างๆ (ต่อ)

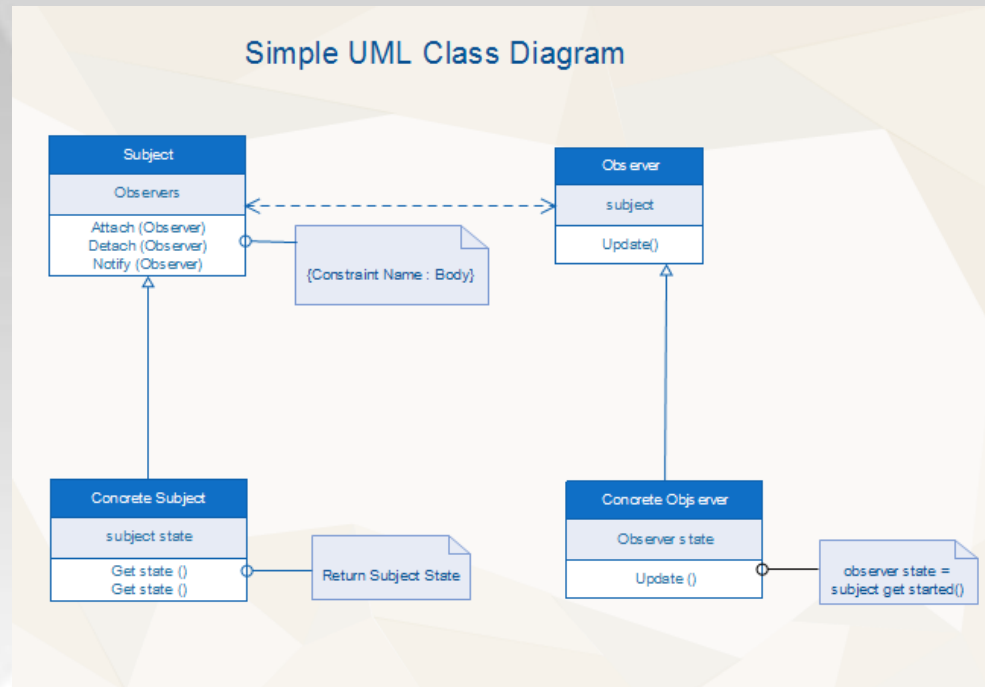

Class Diagram

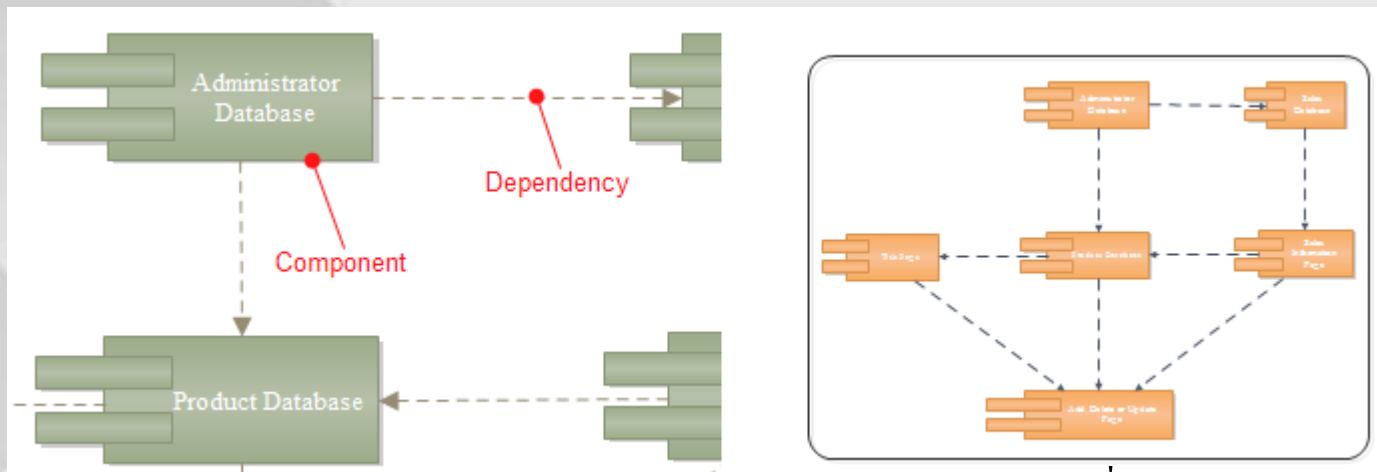
ไดอะแกรม UML พื้นฐานนี้แสดงถึงการแยกส่วนของระบบออกเป็นแต่ละคลาส เราใช้ประเภทไดอะแกรม UML เหล่านี้เพื่อจัดเตรียมการแสดงโปรแกรมแบบคงที่ คลาสมีองค์ประกอบหลักสามอย่าง – ชื่อ คุณลักษณะ และพฤติกรรม

Component Diagram

Component Diagram ส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นเมื่อระบบมีความซับซ้อนและประกอบด้วยคลาสมากเกินไป ดังนั้นเราจึงแบ่งระบบทั้งหมดออกเป็น ส่วนประกอบต่างๆ และแสดงให้เห็นว่าส่วนประกอบต่างๆ พึ่งพากันและกันอย่างไร ไคอะแกรม UML ประเภทนี้ประกอบด้วยสองสิ่งเท่านั้นคือ ส่วนประกอบและการพึ่งพา

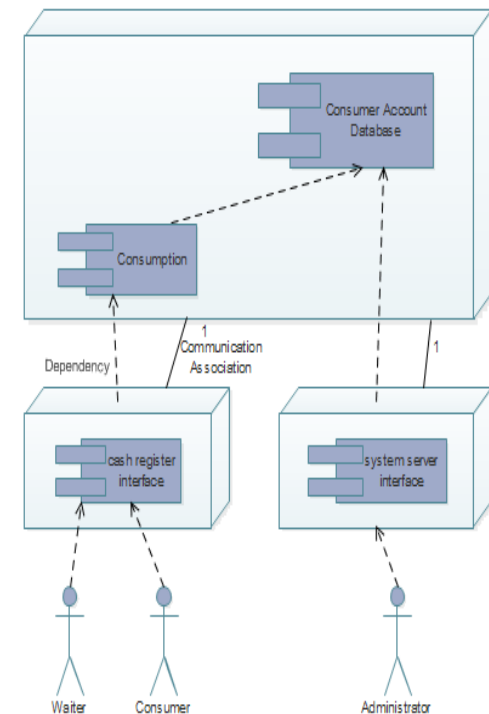

Deployment Diagram

Deployment Diagram จะแสดงการวางองค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบจริง ประกอบด้วยสองส่วนหลัก ๆ คือ โหนด และ Artifact โหนดเป็นตัวแทนของหน่วยทางฮาร์ดแวร์ในขณะที่ Artifact เป็นตัวแทนของไคลเอนต์หรือสคริปต์

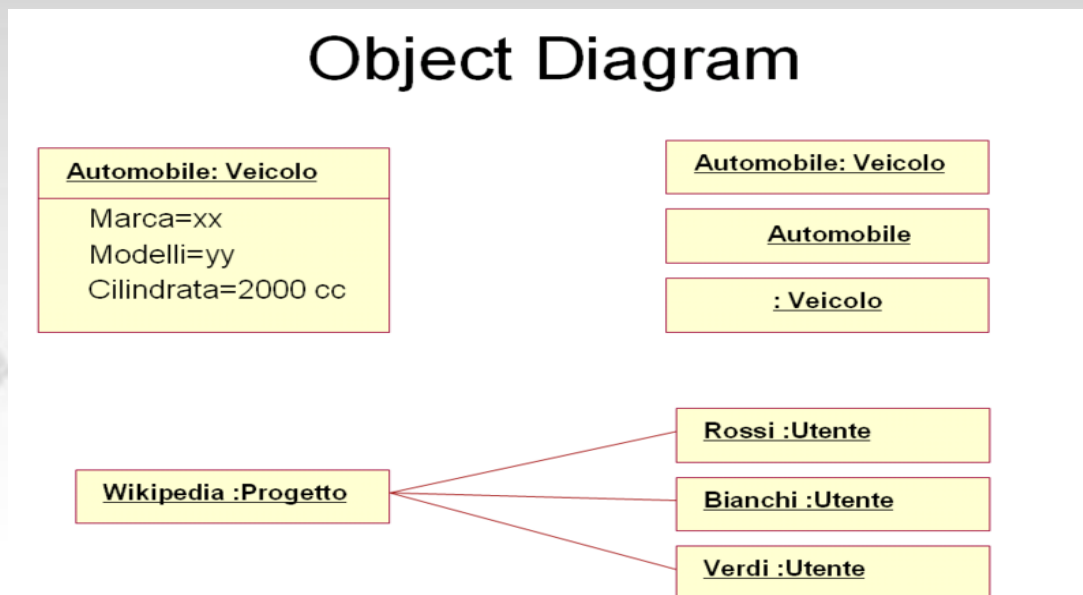
Cafeteria UML Deployment Diagram

Object Diagram

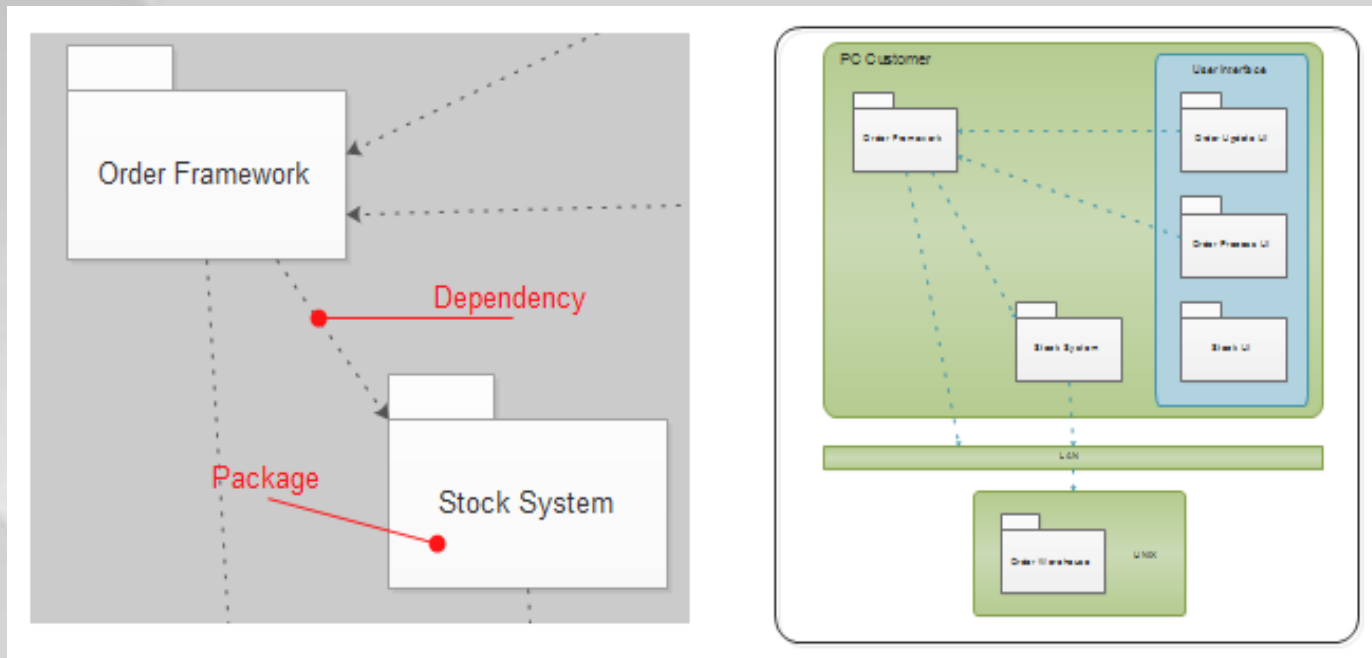
Object Diagram เป็นการแจกแจงรายละเอียดของคลาสไดอะแกรมออกมา (เนื่องจากคลาสคือคอลเล็กชันของอ็อบเจกต์ต่างๆ หรือเป็นแหล่งรวมของอ็อบเจกต์ต่างๆ) แม้ว่าไดอะแกรม UML ต่าง ๆ จะอิงตามองค์ประกอบในโลกแห่งความเป็นจริง แต่มันมีคุณลักษณะที่แตกต่างออกไปตามอ็อบเจกต์และการเชื่อมโยงต่าง ๆ ของอ็อบเจกต์

Package Diagram

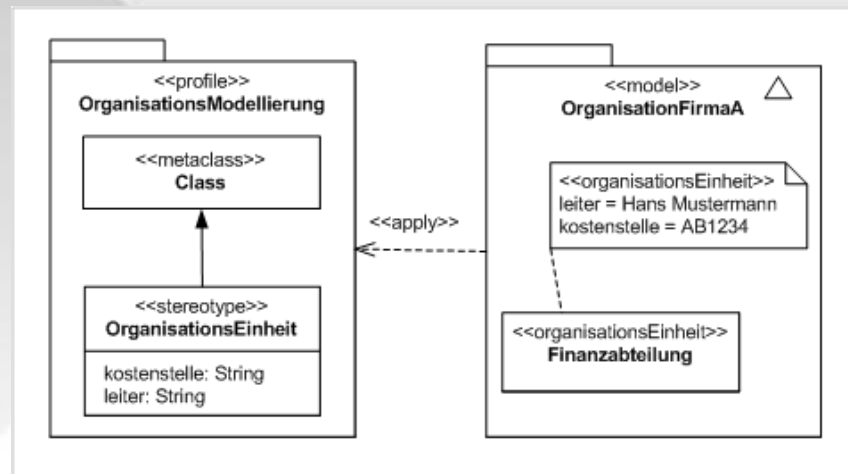
Package Diagram เป็นการนำเสนอที่สูงขึ้นของระบบ ประกอบด้วยโมดูลและส่วนย่อยต่าง ๆ ของระบบ ทำให้เราสามารถแตกระบบทั้งหมดและเชื่อมโยงไปยังส่วนประกอบต่างๆ ได้อย่างง่ายดาย แพคเกจจะแสดงด้วยไอคอนโฟลเดอร์ที่มีชื่อ

Profile Diagram

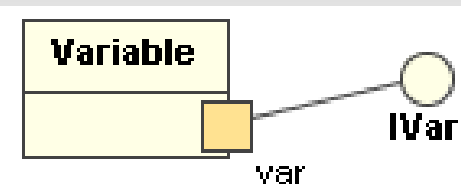
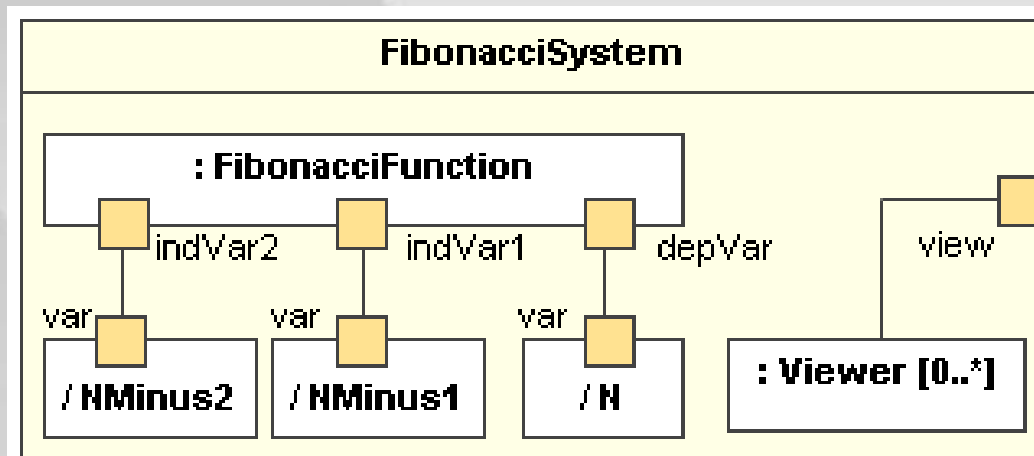
Profile Diagram เป็นไดอะแกรม UML แบบใหม่ที่ได้รับการแนะนำใน UML 2 แม้ว่าไดอะแกรม UML ประเภทนี้จะไม่ได้รับความนิยมมากนัก แต่ก็สามารถใช้เพื่อแสดง meta-structure ของระบบได้ โดยจะแสดงว่าอะไรเป็นโปรไฟล์หลัก อะไรเป็น meta-class ๑ โดยอาจมีการเชื่อมต่อภายในองค์ประกอบของโปรไฟล์และระหว่างโปรไฟล์ต่างๆได้

Composite Structure Diagram

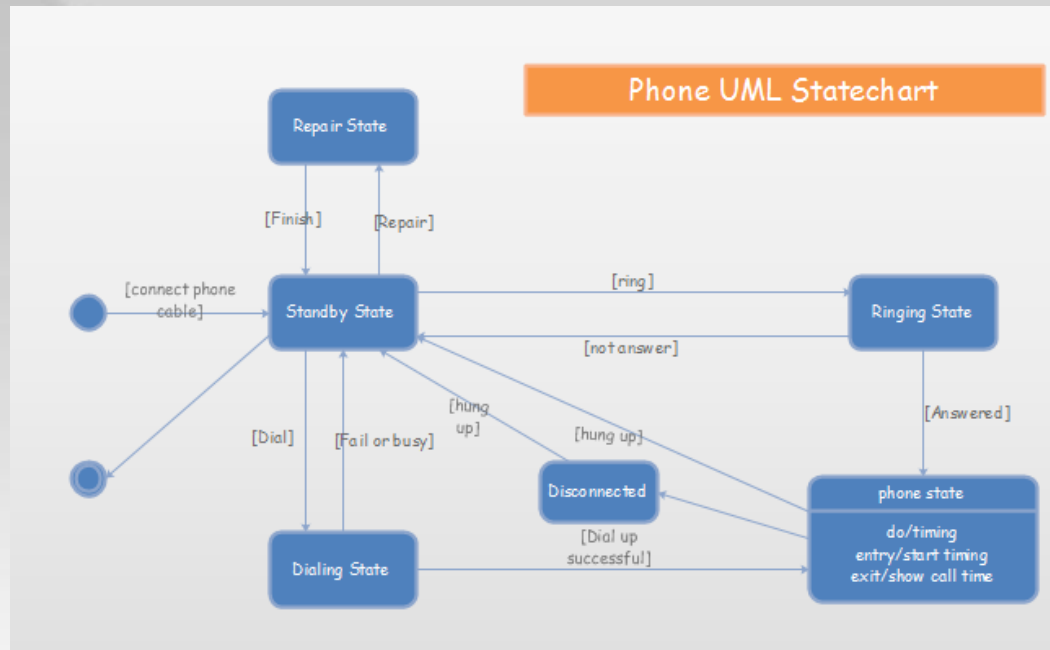
Composite Structure Diagram เป็นไดอะแกรม UML ที่ใช้เพื่อแสดงโครงสร้างภายในของคลาส โดยจะแสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบต่างๆ ภายในคลาสมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และคลาสนั้นเชื่อมโยงกับองค์ประกอบภายนอกอย่างไร ทุกองค์ประกอบจะมี "บทบาท" กำหนดไว้

State Machine Diagram

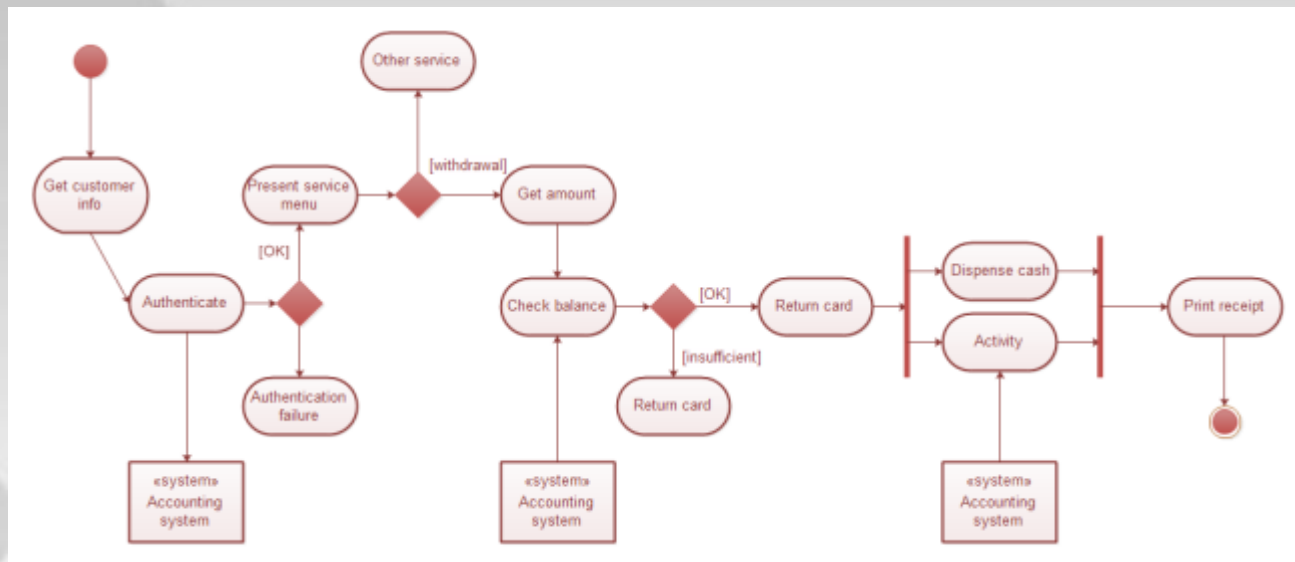
State Machine Diagram จะอธิบายสถานะต่างๆ ในการทำงานของระบบ โดยจะมีการเปลี่ยนแปลงสถานะต่าง ๆ อันเกิดขึ้นมาจากการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนของระบบ

Activity Diagram

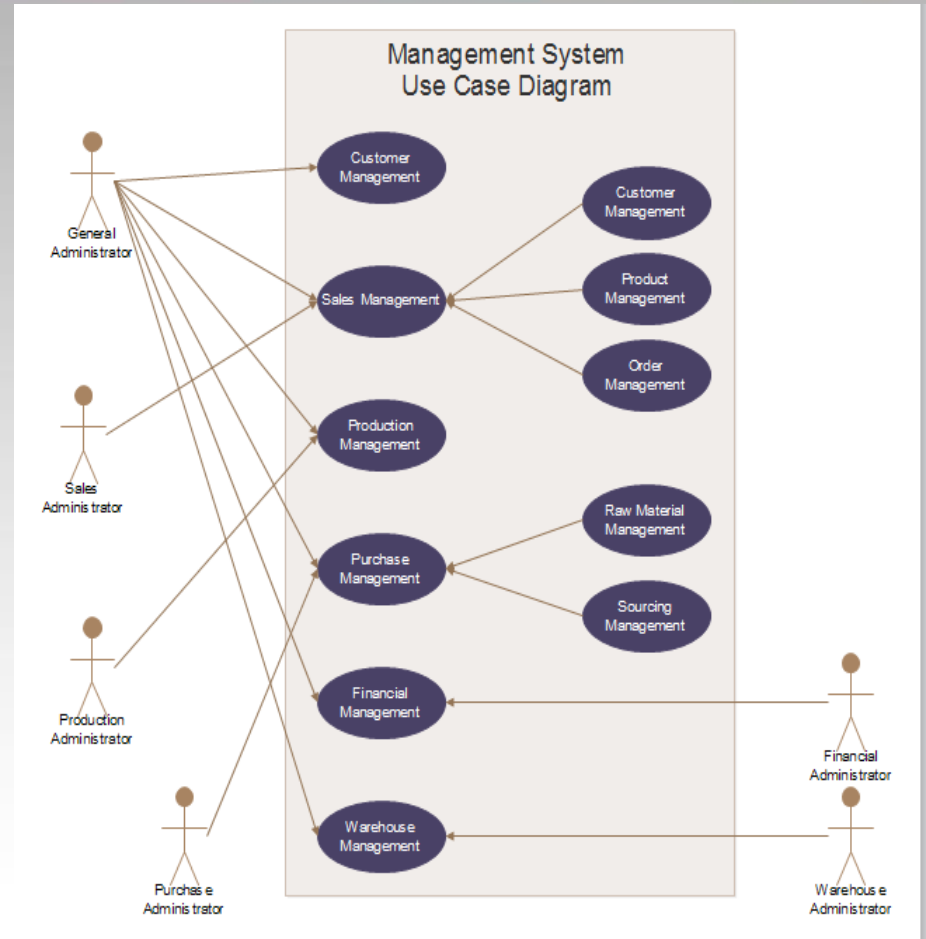
Activity Diagram นี้มีการใช้อย่างกว้างขวาง เนื่องจากแสดงถึงกระบวนการต่าง ๆ ของระบบว่าประกอบด้วยกิจกรรมอะไรบ้าง และมีขั้นตอนการดำเนินการของกิจกรรมต่าง ๆ อย่างไร

Use Case Diagram

Use Case Diagram เป็นหนึ่งในไคอะแกรม UML ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้จะโต้ตอบกับระบบอย่างไร มีใครผู้เกี่ยวข้องกับระบบบ้าง รวมทั้งมีกระบวนการภายในระบบอะไรบ้าง และผู้เกี่ยวข้องไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการภายในอะไรบ้าง

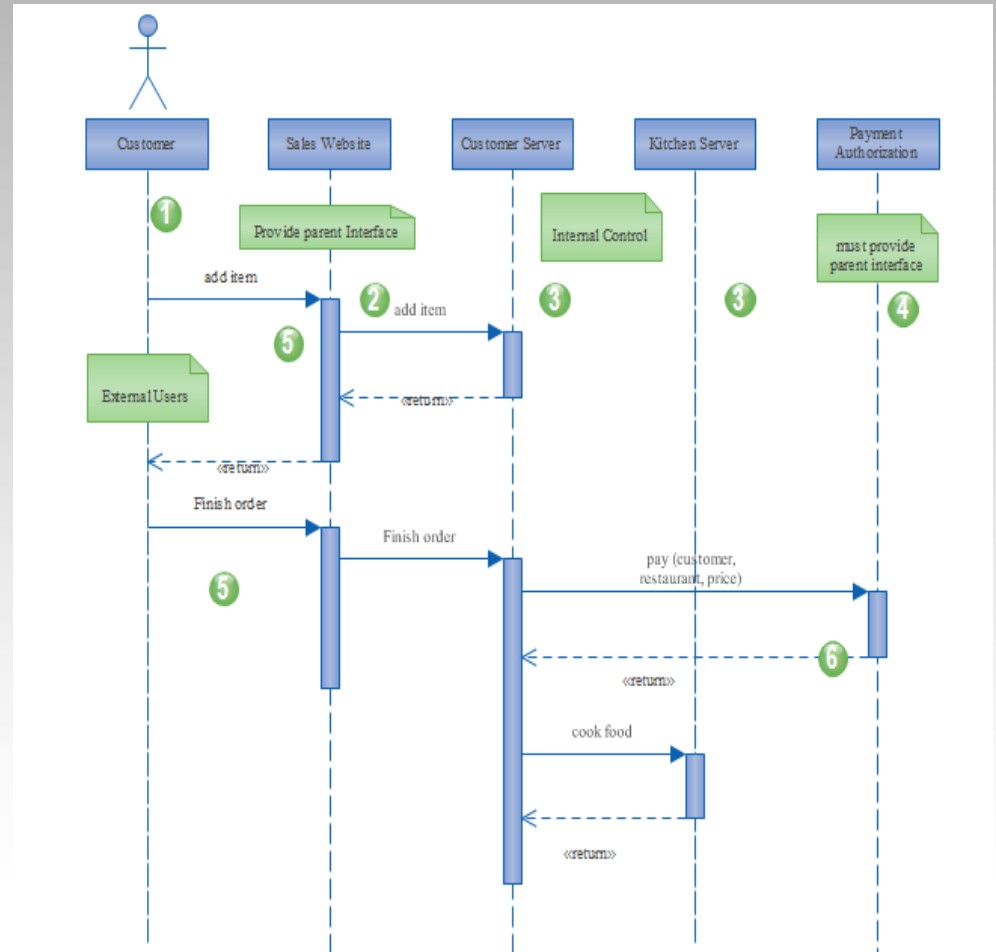

Sequential Diagram

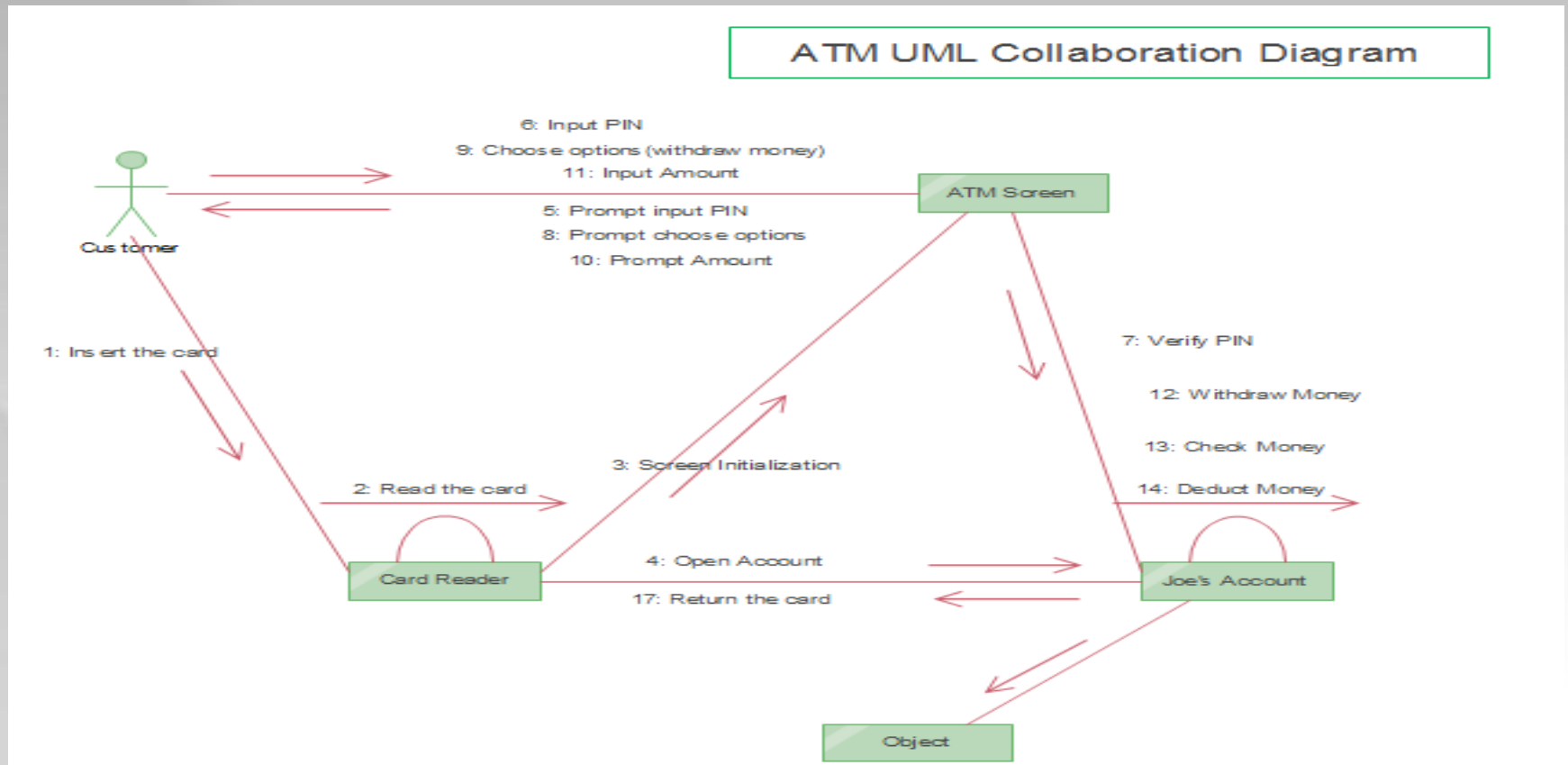
Sequential Diagram จะอธิบายการดำเนินการของอ็อบเจกต์ต่าง ๆ ในระบบ ณ ช่วงเวลาต่าง ๆ ทำให้เราสามารถมองเห็นลำดับการทำงานก่อนหลัง ลำดับการปฏิสัมพันธ์ของอ็อบเจกต์ต่าง ๆ ในแต่ละช่วงเวลา

Communication Diagram หรือ collaborative diagram

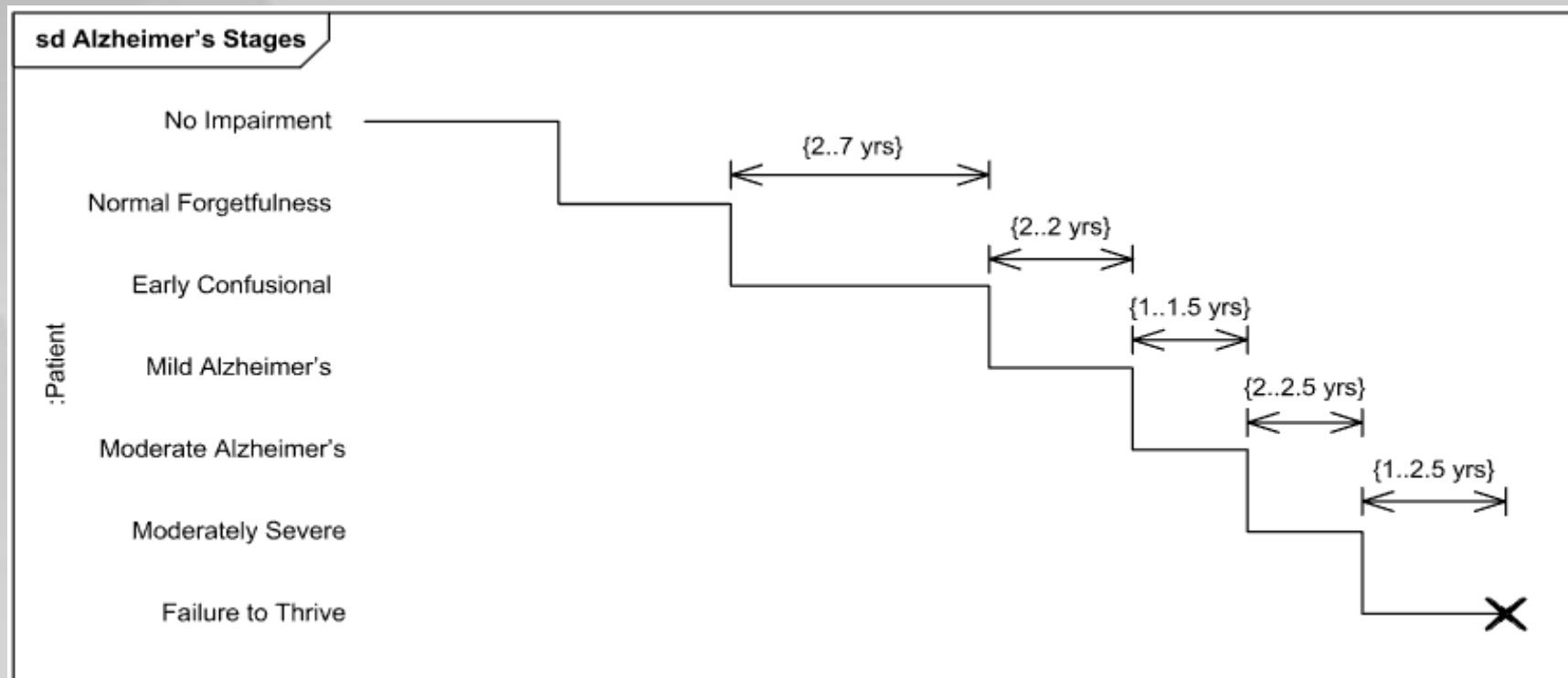
จะแสดงให้เห็นว่าอ็อบเจกต์ต่าง ๆ สื่อสารอะไรกันบ้าง สื่อสารกันอย่างไร

Timing Diagram

Timing Diagram แม้ว่าจะคล้ายกับ **Sequential Diagram** แต่ก็แสดงถึงพฤติกรรมของอ็อบเจกต์ใดๆ ในช่วงระยะเวลาที่กำหนด

Interactive Overview Diagram

Interactive Overview Diagram

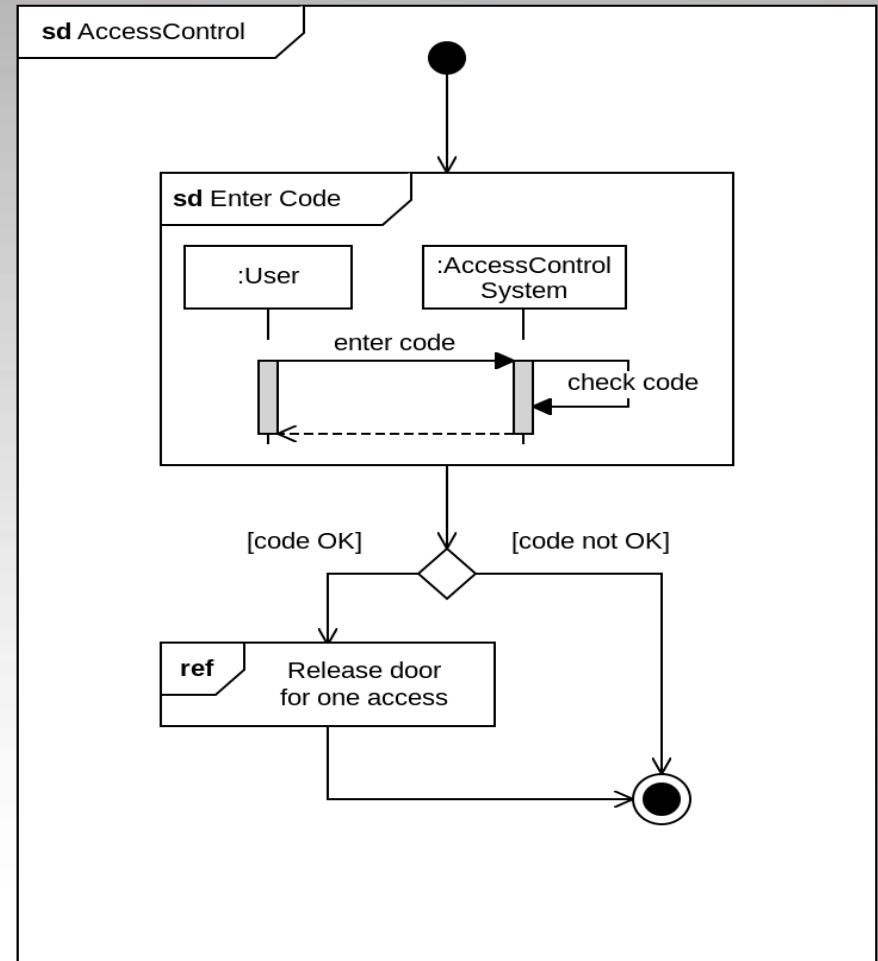
อาจดูคล้ายกับ Activity Diagram

แม้ว่าแทนที่จะแสดงกิจกรรม แต่

Interactive Overview Diagram

แสดงลำดับการโต้ตอบต่างๆ

กิจกรรมแทน

ลักษณะของUML

- UML ใช้สร้างแบบจำลองของระบบซอฟต์แวร์
- UML แตกต่างจากภาษาโปรแกรมอื่น ๆ เช่น C ++, Python เป็นต้น เพราะ UML เป็นภาษาเชิงสัญลักษณ์โคบใช้รูปภาพสื่อความหมาย
- UML สัมพันธ์กับการวิเคราะห์และการออกแบบเชิงอ็อบเจกต์
- UML ถูกใช้เพื่อเรามองเห็นภาพการทำงานของระบบ

การสร้างแบบจำลองแนวคิด

ก่อนดำเนินการกับแนวคิดของ UML เราควรเข้าใจพื้นฐานของโมเดลแนวคิดก่อน
แบบจำลองแนวคิดประกอบด้วยแนวคิดที่สัมพันธ์กันหลายอย่าง ทำให้ง่ายต่อการเข้าใจอ็อบ
เจ็กต์และวิธีที่อ็อบเจ็กต์โต้ตอบกัน นี่เป็นขั้นตอนแรกก่อนที่จะวาดไดอะแกรม UML

แนวคิดเชิงอ็อบเจ็กต์บางส่วนที่จำเป็นในการเริ่มต้นด้วย UML:

- อ็อบเจ็กต์: อ็อบเจ็กต์เป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบ อ็อบเจ็กต์เกิดจากการสร้างของ
คลาสหรือแหล่งกำเนิดอ็อบเจ็กต์
- คลาส: คลาสคือพิมพ์เขียวสำหรับอ็อบเจ็กต์ ซึ่งหมายความว่าคลาสนั้นกำหนดตัวแปรและ
เมธอดทั่วไปสำหรับอ็อบเจ็กต์ หรือกล่าวได้ว่าคลาสเป็นต้นกำเนิดของอ็อบเจ็กต์

การสร้างแบบจำลองแนวคิด

- Abstraction: คือกระบวนการแสดงลักษณะสำคัญของ อ็อบเจกต์ต่อผู้ใช้ในขณะที่ยกเว้นข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง
- Inheritance: การสืบทอดเป็นกระบวนการของการสืบทอดคลาสใหม่จากคลาสที่มีอยู่
- Polymorphism: มันเป็นกลไกของการแสดงอ็อบเจกต์ที่มีหลายรูปแบบที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน
- Encapsulation: การห่อหุ้มข้อมูลและฟังก์ชันเข้าไว้ด้วยกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้สามารถเชื่อมต่อระหว่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์และการออกแบบ OO (OO Analysis and Design)

OO คือ การวิเคราะห์อ็อบเจกต์และการออกแบบ คือการระบุอ็อบเจกต์ที่มีในระบบสำหรับการออกแบบ และการวิเคราะห์การทำงานของอ็อบเจกต์เหล่านั้นในระบบ ซึ่งการวิเคราะห์จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้หากเราสามารถระบุอ็อบเจกต์ต่าง ๆ ในระบบได้ เมื่อเราระบุอ็อบเจกต์แล้ว ความสัมพันธ์ของอ็อบเจกต์จะถูกระบุ และการออกแบบการทำงานก็สามารถถูกระบุขึ้นได้ด้วย

วัตถุประสงค์ของ OO คือ:

- เพื่อระบุอ็อบเจกต์ของระบบ
- เพื่อระบุความสัมพันธ์ของอ็อบเจกต์
- เพื่อออกแบบการทำงานที่เกิดขึ้นในระบบ

แนวคิด OO

ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนที่ใช้และนำแนวคิด OO ไปใช้:

ขั้นตอนที่ 1: การวิเคราะห์ OO

วัตถุประสงค์หลักของการวิเคราะห์ OO คือการระบุอ็อบเจกต์และอธิบายอย่างถูกต้อง หลังจากระบุอ็อบเจกต์แล้ว ขั้นตอนการออกแบบก็สามารถทำได้ง่าย เราจำเป็นต้องระบุอ็อบเจกต์ที่มีในระบบ เมื่อระบุอ็อบเจกต์ได้ก็สามารถระบุหน้าที่การทำงานของอ็อบเจกต์ได้ แต่ละอ็อบเจกต์จะมีหน้าที่ของตัวเองและจะต้องดำเนินการร่วมกับอ็อบเจกต์อื่นตามความต้องการของระบบ

แนวคิด OO (ต่อ)

ขั้นตอนที่ 2: การออกแบบ OO

ขั้นตอนนี้จะเน้นที่ความต้องการของระบบเป็นหลัก โดยในขั้นตอนนี้จะนำอ็อบเจกต์ต่าง ๆ มาเชื่อมต่อเข้าการทำงานเข้าด้วยกันตามความสัมพันธ์ที่กำหนดไว้ในระบบ หลังจากการเชื่อมต่อเสร็จสิ้น ขั้นตอนการออกแบบก็จะเสร็จสมบูรณ์เช่นกัน

ขั้นตอนที่ 3: การใช้งาน OO

นี่เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่เกิดขึ้นหลังจากการออกแบบเสร็จสิ้น การใช้การระบบที่ออกแบบไว้นำไปสู่การเขียนโปรแกรมภาษาต่าง เช่น C++ หรือ Java ๗

บทบาทของ UML ในการออกแบบ OO

เนื่องจาก UML เป็นภาษาการสร้างแบบจำลองที่ใช้ในการสร้างแบบจำลองซอฟต์แวร์รวมถึงระบบที่ไม่ใช่ซอฟต์แวร์ แต่ที่นี้จะเน้นที่การสร้างแบบจำลองซอฟต์แวร์เป็นหลัก เราจึงจำเป็นต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างการออกแบบ OO กับ UML การออกแบบ OO สามารถแปลงเป็น UML ได้ตามความต้องการภาษาที่เป็น OO มีอิทธิพลต่อโลกแห่งการเขียนโปรแกรม

UML นั้นเป็นการผสมผสานระหว่างสัญลักษณ์เชิงอ็อบเจกต์ เช่น Object-Oriented Design (OOD), Object Modeling Technique (OMT) และ Object-Oriented Software Engineering (OOSE) UML การใช้จุดแข็งของแนวทางทั้งสามนี้จะทำให้ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบเพิ่มมากขึ้น

UML-Building Blocks

UML ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักสามส่วน ได้แก่ สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์ และไคอะแกรม การสร้างบล็อกจะสร้างไคอะแกรมแบบจำลอง UML ที่สมบูรณ์หนึ่งรายการ เกิดจากการดูหรือพิจารณาบล็อกไคอะแกรมต่าง ๆ และพิจารณาถึงการทำงานที่ครบถ้วน ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาไคอะแกรม UML ให้สมบูรณ์

การสร้าง UML มีองค์ประกอบพื้นฐานดังนี้ :

- สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง(Things)
- ความสัมพันธ์(Relationships)
- ไคอะแกรม(Diagrams)

สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง(*Things*)

สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง(Things)

สิ่งใดก็ตามที่เป็นตัวตนหรืออ็อบเจกต์ในโลกแห่งความเป็นจริง เรียกว่า สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถแบ่งออกเป็นหลายประเภท:

- สิ่งที่เป็นโครงสร้าง-Structural things
- สิ่งที่เป็นพฤติกรรมต่างๆ-Behavioral things
- สิ่งที่ใช้ในการจัดกลุ่ม-Grouping things
- สิ่งที่ใช้คำอธิบายประกอบ-Annotational things

สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง(*Things*)

สิ่งที่เป็นโครงสร้าง-*Structural things*

สิ่งที่เป็น โครงสร้าง-*Structural things*

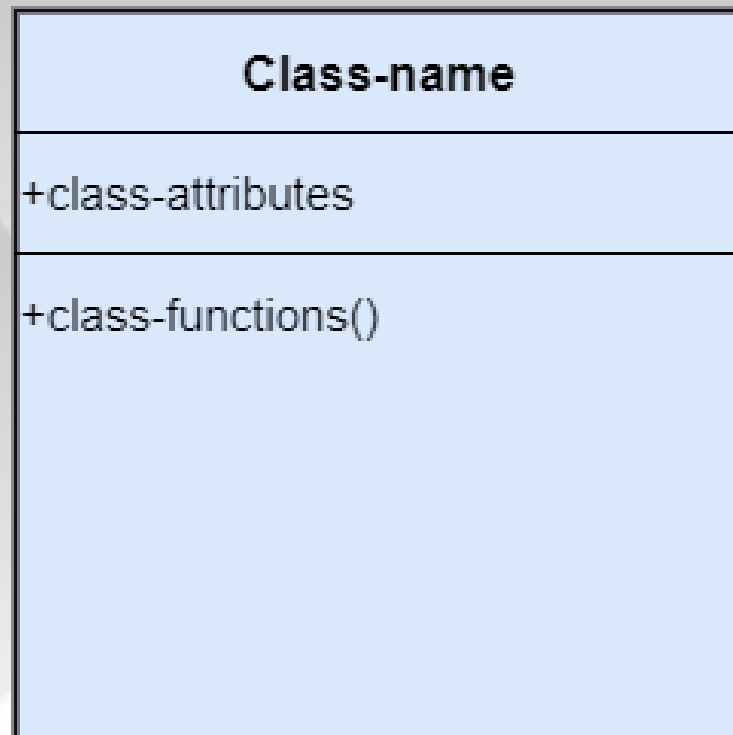
สิ่งที่แสดงถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของแบบจำลอง เรียกว่า สิ่งที่เป็น โครงสร้าง ทำหน้าที่แสดงองค์ประกอบทางกายภาพและแนวคิดของระบบ ซึ่งรวมถึงคลาส อ็อบเจกต์ อินเทอร์เฟซ โหนด การทำงานร่วมกัน ส่วนประกอบ และกรณีการใช้งานต่าง ๆ

คลาส-Class

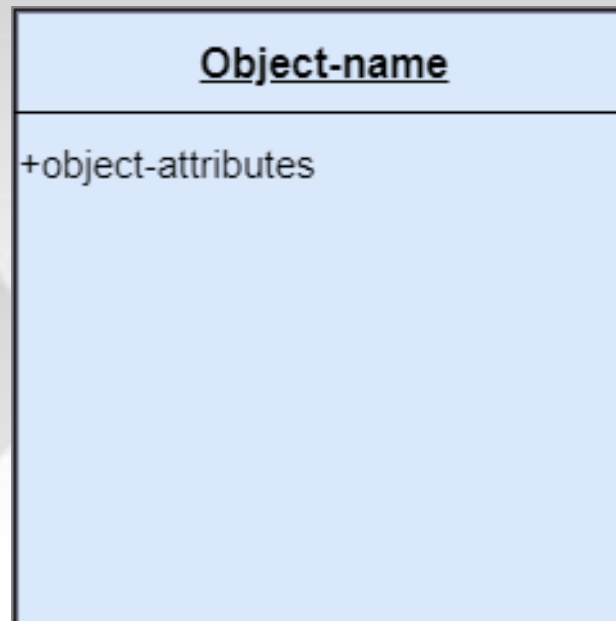
คลาส-class : คลาสคือชุดของสิ่งที่เหมือนกัน ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลหรือตัวแปร และฟังก์ชันหรือเมธอดหรือ มีสัญลักษณ์ดังนี้

อ็อบเจกต์-Object

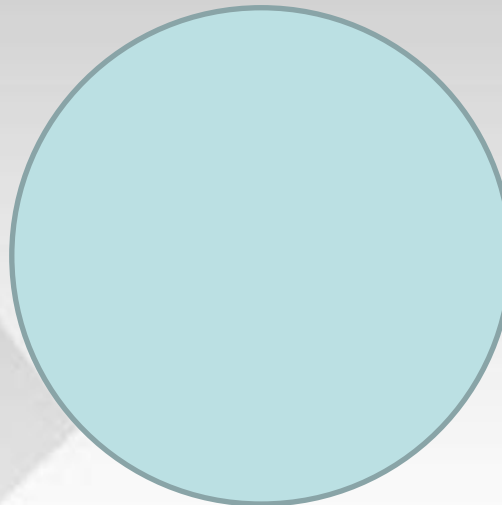
อ็อบเจกต์-Object: สิ่งที่อยู่ภายใต้การควบคุมและหน้าที่ของระบบ สัญลักษณ์ของอ็อบเจกต์นั้นคล้ายกับของคลาส ข้อแตกต่างเพียงอย่างเดียวคือชื่ออ็อบเจกต์จะถูกขีดเส้นใต้เสมอและระบุสัญลักษณ์ดังนี้

อินเทอร์เฟซ-interface

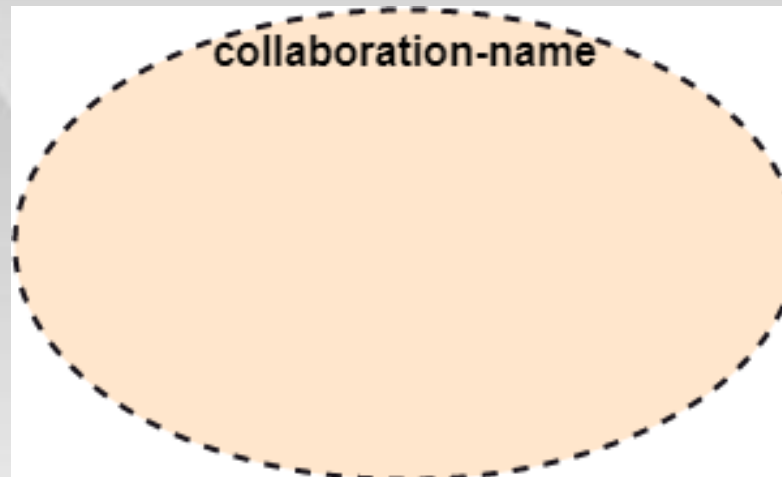
อินเทอร์เฟซ-interface : เซตของการดำเนินการหรือ operation ที่อธิบายฟังก์ชันการทำงานของคลาส ซึ่ง Operation เหล่านี้จะถูกเรียกใช้ทุกครั้งที่มีการใช้งานอินเทอร์เฟซ

การทำงานร่วมกัน- *Collaboration*

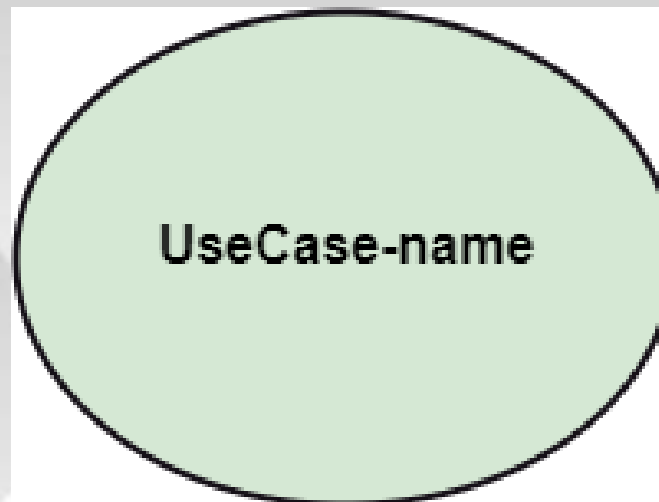
การทำงานร่วมกัน- Collaboration : แสดงถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการทำงาน มันเป็นสัญลักษณ์ของวงรีเส้นประที่มีชื่อเขียนอยู่ข้างใน

Use case

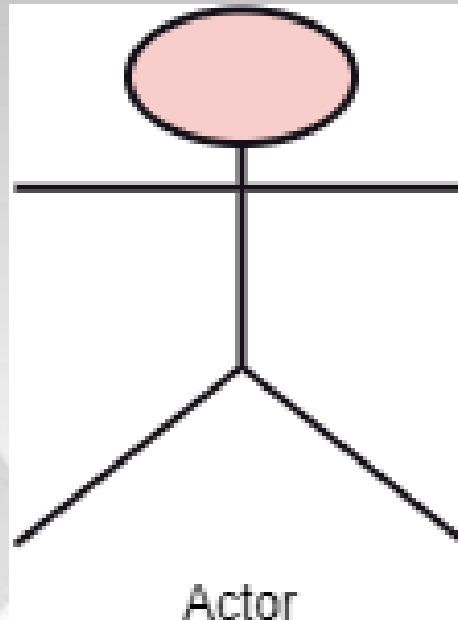
Use case: Use case เป็นแนวคิดหลักของการสร้างแบบจำลองเชิงอ็อบเจกต์ Use Case จะแสดงกระบวนการต่าง ๆ ในระบบ

ผู้เกี่ยวข้อง-Actor

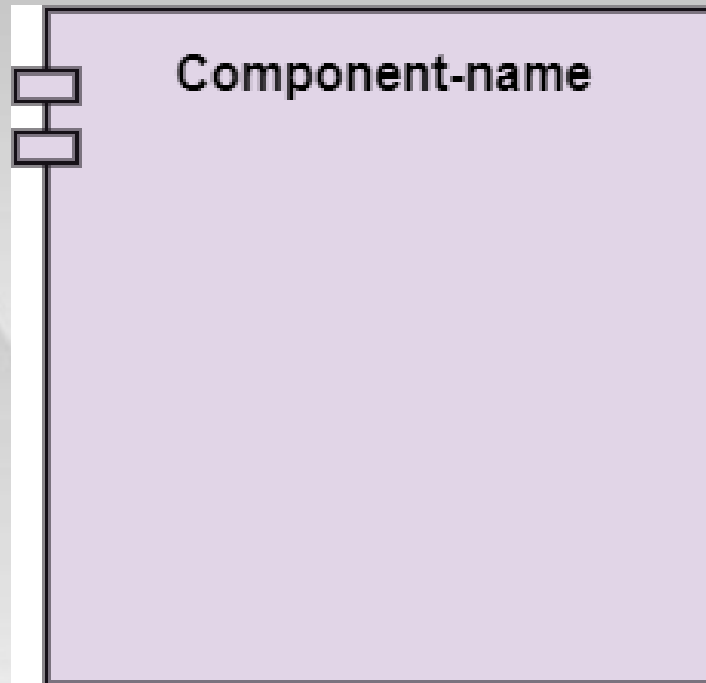
ผู้เกี่ยวข้อง-Actor: อยู่ภายใต้ Use Case Diagram เป็นอ็อบเจกต์ที่โต้ตอบกับระบบ เช่น ผู้ใช้

คอมโพเนนต์-Component

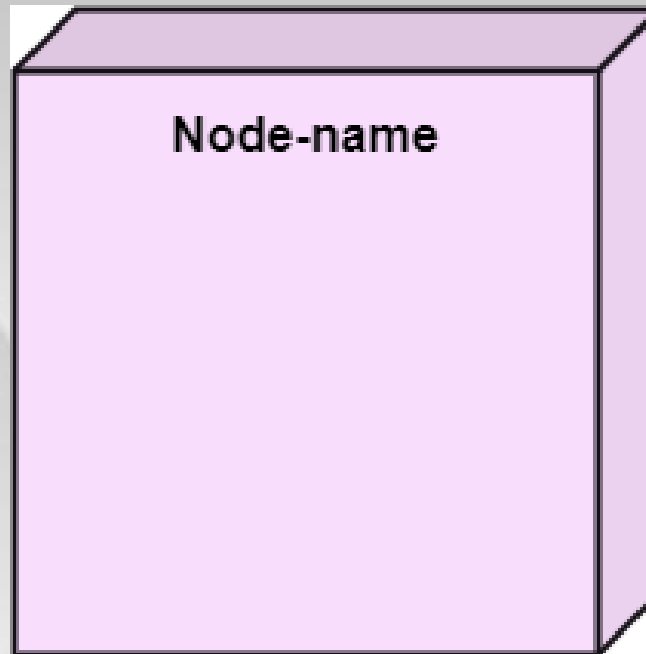
คอมโพเนนต์-Component: แสดงถึงส่วนทางกายภาพหรือส่วนประกอบต่าง ๆ
ของระบบ

โหนด-Node

โหนด-Node : องค์ประกอบทางกายภาพที่มีอยู่ ณ รั้นไทม์ หรือจุดที่สามารถรันระบบได้

สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง(*Things*)

-สิ่งที่เป็นพฤติกรรมต่างๆ-*Behavioral things*

สิ่งที่เป็นพฤติกรรมต่างๆ-*Behavioral things*

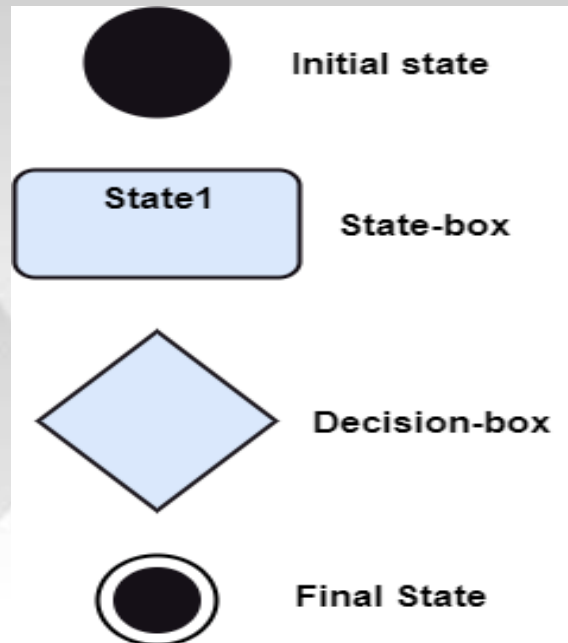

สิ่งที่เป็นพฤติกรรมต่างๆ-*Behavioral things* : เป็นคำกริยาที่ครอบคลุมส่วนใดนามิกของแบบจำลอง มันแสดงให้เห็นพฤติกรรมของระบบ เกี่ยวข้องกับ state machine แผนภาพกิจกรรม แผนภาพการโต้ตอบ สิ่งที่ใช้ในการจัดกลุ่ม-*Grouping things* สิ่งที่ใช้คำอธิบายประกอบ-*Annotational things*

State Machine

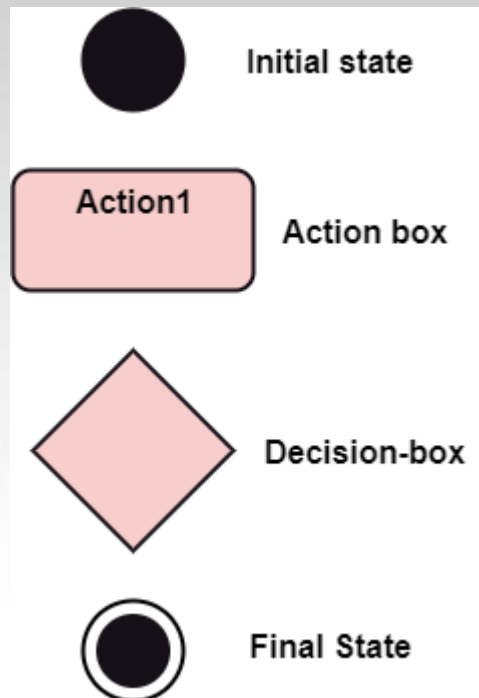
State Machine: กำหนดลำดับของสถานะต่าง ๆ ที่องค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบต้องผ่านในวงจรการพัฒนาซอฟต์แวร์ โดย State Machine จะเก็บบันทึกสถานะที่แตกต่างกันหลายประการขององค์ประกอบของระบบ

แผนภาพกิจกรรม- *Activity Diagram*

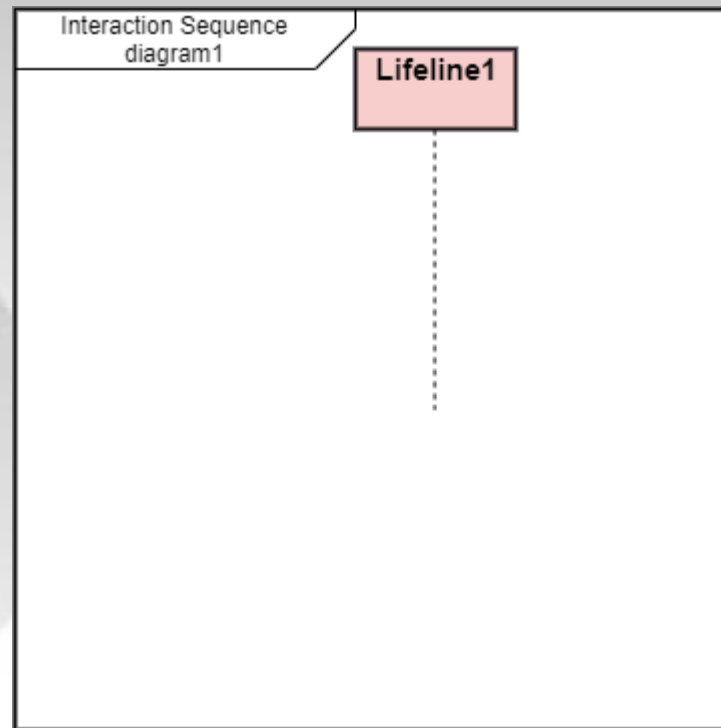
แผนภาพกิจกรรม- Activity Diagram : แสดงภาพกิจกรรมทั้งหมดที่ทำโดยส่วนต่างๆ ของระบบ Activity Diagram ประกอบด้วยสถานะเริ่มต้น สถานะสุดท้าย การตัดสินใจ การดำเนินการกิจกรรม และหมายเหตุการดำเนินการ

Interaction Diagram

Interaction Diagram: ใช้เพื่อจินตนาการถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่างๆ ในระบบ

สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง(*Things*)

-สิ่งที่ใช้ในการจัดกลุ่ม-*Grouping things*

สิ่งที่ใช้ในการจัดกลุ่ม-*Grouping things*

เป็นวิธีการที่เชื่อมโยงองค์ประกอบของแบบจำลอง UML เข้าด้วยกัน ใน UML
แพ็คเกจเป็นสิ่งเดียวที่ใช้สำหรับการจัดกลุ่ม

Package

Package: Package เป็นสิ่งเดียวที่มีให้สำหรับการจัดกลุ่มพฤติกรรมและโครงสร้าง

สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง(*Things*)

- สิ่งที่ใช้คำอธิบายประกอบ-*Annotational things*

คำอธิบายประกอบสิ่งต่าง ๆ - *Annotational things*

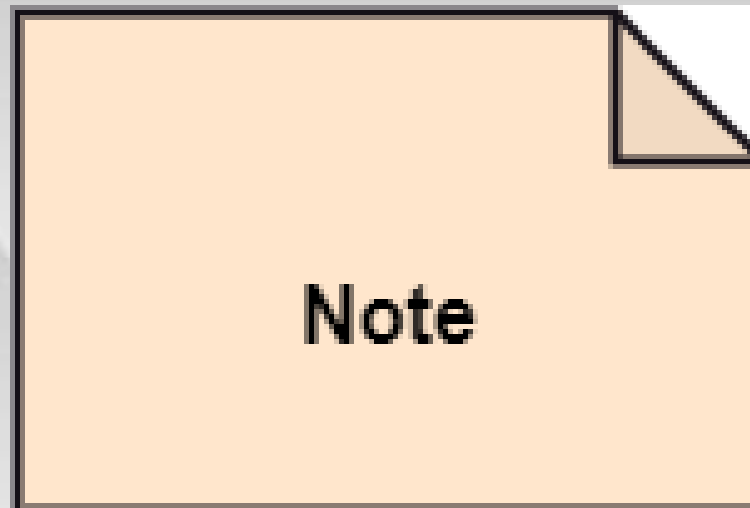
คำอธิบายประกอบสิ่งต่าง ๆ - *Annotational things*

เป็นกลไกที่รวบรวมข้อสังเกต คำอธิบาย และความคิดเห็นขององค์ประกอบ

หมายเหตุ-note

หมายเหตุ-note : ใช้เพื่อแนบข้อจำกัด ความคิดเห็น และกฎเกณฑ์ ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ในแบบจำลอง เป็นกระดาษโน้ตชนิดหนึ่งสีเหลือง

ความสัมพันธ์ (*Relationships*)

ความสัมพันธ์ (Relationships)

ความสัมพันธ์ (Relationships) จะแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงที่มีความหมายระหว่างสิ่งต่าง ๆ ในระบบ โดยจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบและกำหนดกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์มีทั้งหมดสี่ประเภทดังนี้:

- การพึ่งพาอาศัยกัน-Dependency
- การเชื่อมโยง- Association
- ลักษณะทั่วไป-Generalization
- การตระหนักรู้- Realization

การพึ่งพาอาศัยกัน-Dependency

การพึ่งพาอาศัยกัน-Dependency: การพึ่งพาอาศัยกันเป็นความสัมพันธ์ประเภทหนึ่ง ที่การเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบเป้าหมายหรือองค์ประกอบปลายทาง ส่งผลต่อองค์ประกอบต้นทาง หรือพูดง่ายๆ ว่าองค์ประกอบต้นทางขึ้นอยู่กับองค์ประกอบเป้าหมายหรือองค์ประกอบปลายทาง เป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ที่สำคัญที่สุดใน UML มันแสดงให้เห็นการพึ่งพาจากเอนทิตีหนึ่งไปยังอีกเอนทิตีหนึ่งแสดงด้วยเส้นประตามด้วยลูกศรด้านหนึ่งดังแสดงด้านล่าง

- - - - Dependency - - ->

การเชื่อมโยง- Association

การเชื่อมโยง- Association : ชุดของลิงก์ที่เชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบ มันบอกว่ามีองค์ประกอบกี่องค์ประกอบจริง ๆ ที่มีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์นั้น โดยจะแสดงด้วยเส้นประที่มีหัวลูกศรทั้งสองด้านเพื่ออธิบายความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทั้งสองด้าน

◀ - - Association - - - ▶

ลักษณะทั่วไป-Generalization

ลักษณะทั่วไป-Generalization : มันแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคลาสพารেন্টหรือซูเปอร์คลาส และคลาสลูกหรือคลาสรายย่อย ใช้เพื่ออธิบายแนวคิดเรื่องสิ่งที่ถูกถ่ายโอนไปสู่ลูกหลาน เขียนแทนด้วยเส้นตรงแล้วตามด้วยหัวลูกศรเปล่าที่ด้านหนึ่ง

—Generalization—▶

การตระหนักรู้- Realization

การตระหนักรู้- Realization : เป็นความสัมพันธ์เชิงความหมายระหว่างสองสิ่ง โดยที่สิ่งหนึ่งกำหนดพฤติกรรมที่จะดำเนินการ และอีกสิ่งหนึ่งนำพฤติกรรมดังกล่าวไปใช้ เขียนแทนด้วยเส้นประที่มีหัวลูกศรว่างอยู่ด้านหนึ่ง

- - - - - Realization - - -

ไคอะแกรม(*Diagrams*)

UML Use Case Diagram

UML Use Case Diagram

Use Case Diagram ใช้เพื่อแสดงพฤติกรรมแบบไดนามิกของระบบ มันสรุปการทำงานของระบบโดยรวมกรณีการใช้งาน ผู้ดำเนินการ และความสัมพันธ์ของพวกเขา โดยจำลองงาน บริการ และฟังก์ชันที่ระบบ/ระบบย่อยของแอปพลิเคชันต้องการ มันแสดงให้เห็นการทำงานระดับสูงของระบบและยังบอกวิธีที่ผู้ใช้จัดการกับระบบ

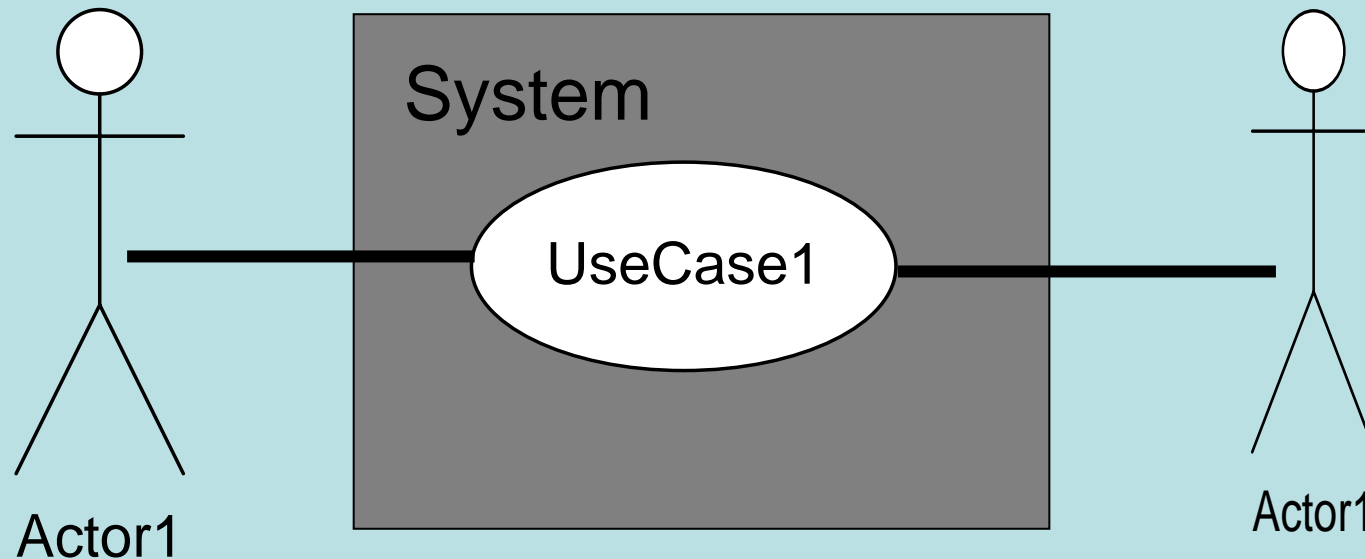
วัตถุประสงค์ของ Use Case Diagram

วัตถุประสงค์หลักของ Use Case Diagrams คือการแสดงภาพไดนามิกของระบบ มันรวบรวมความต้องการของระบบซึ่งรวมถึงอิทธิพลทั้งภายในและภายนอก โดยจะเรียกบุคคล กรณีใช้งาน และหลายสิ่งหลายอย่างที่เราเรียกใช้ตัวแสดงและองค์ประกอบที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนภาพกรณีการใช้งาน มันแสดงให้เห็นว่าเอนทิตีจากสภาพแวดล้อมภายนอกสามารถโต้ตอบกับส่วนหนึ่งของระบบได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของแผนภาพกรณีการใช้งานที่ระบุด้านล่าง:

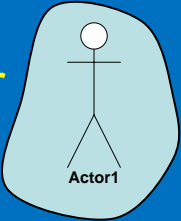

- รวบรวมความต้องการของระบบ
- แสดงให้เห็นมุมมองภายนอกของระบบ
- ตระหนักถึงปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อระบบ
- แสดงถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เกี่ยวข้องกับระบบ

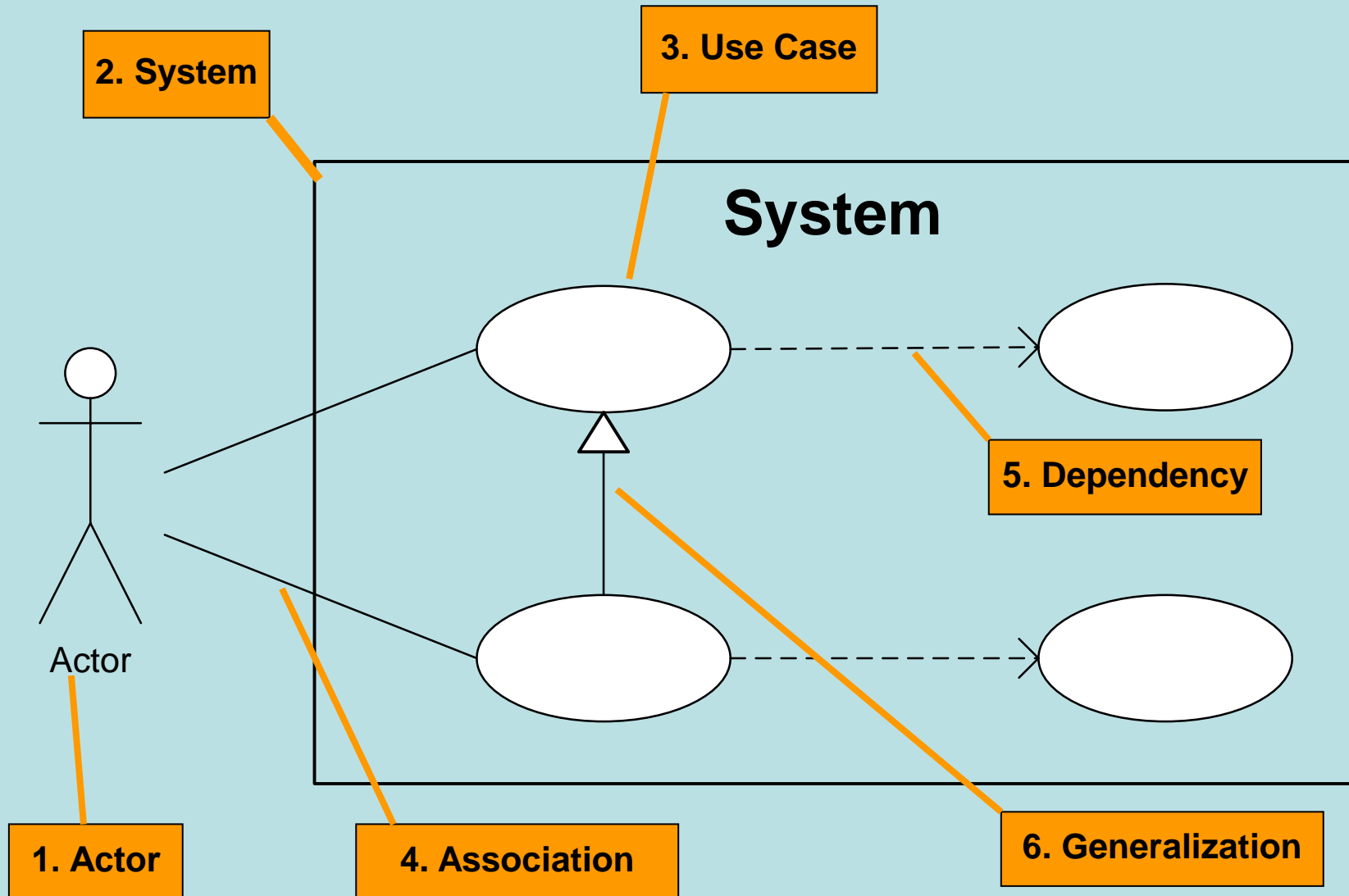
Use case diagram เป็น diagram ที่มีความสำคัญมาก เนื่องจาก use case diagram จะช่วยนักวิเคราะห์ระบบในการทำความเข้าใจ และมองภาพรวมของระบบงานที่กำลังดำเนินการศึกษาอยู่ หน้าที่หลักของ use case diagram คือการแสดงความติดต่อระหว่างผู้ใช้ กับระบบที่สร้างขึ้น

Use Case Diagram

ประกอบด้วย 6 สัญลักษณ์ที่ใช้แสดงโครงสร้างของระบบงานที่เราจะสร้างขึ้น

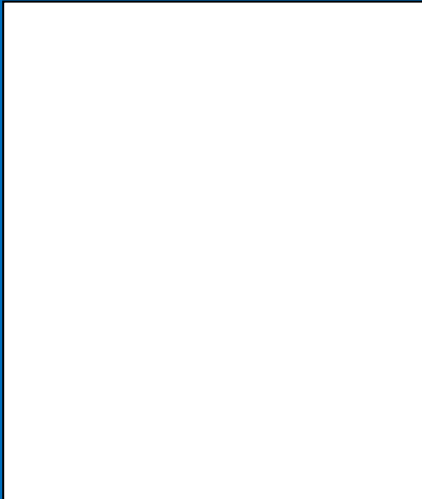
1. **System** แสดงขอบเขตของระบบและความสัมพันธ์ในการทำงานที่มีต่อผู้ใช้
2. **Actor** แสดงผู้ใช้งาน ระบบ อุปกรณ์ต่างๆ ที่มาเกี่ยวข้องกับระบบของท่าน
3. **Use Case** แสดงคุณลักษณะหรือกระบวนการในระบบของท่าน ซึ่งถ้าขาดส่วนส่วนนี้แล้วจะทำให้ระบบของท่านไม่อาจทำงานได้หรือไม่สมบูรณ์
4. **Association** แสดงการโต้ตอบระหว่าง actor และ use case ต่างๆ
5. **Dependency** แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง use case 2 ตัว
6. **Generalization** แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง use case 2 ตัว หรือ actor 2 ตัว
ที่ use case หรือ actor ตัวนั้นสืบทอดคุณลักษณะมาจาก use case หรือ actor อีกตัวหนึ่ง

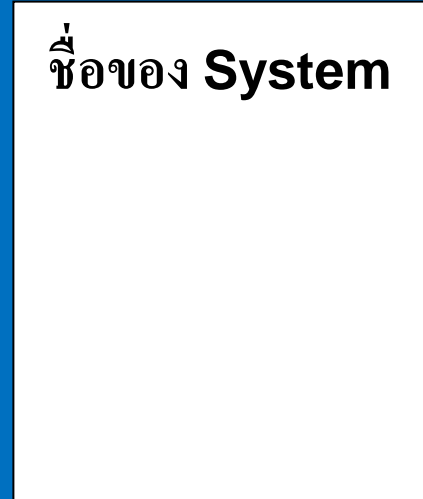
1. System

ชื่อของ System

หรือ

ชื่อของ System

2. Actor

Actor หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบไม่ได้จำกัดอยู่ที่คนที่ใช้เกี่ยวข้องกับระบบเท่านั้น แต่ยังรวมถึงระบบอื่น ๆ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบด้วย

Actor

<<actor>>

HR System

<<actor>>

Satellite Feed

ตัวอย่าง **actor**
ที่เป็นคน

ตัวอย่าง **actor**
ที่เป็นระบบอื่น

ตัวอย่าง **actor**
ที่เป็นอุปกรณ์

3. Use Case

ใช้ระบุการทำงานต่าง ๆ ของระบบชื่อของ Use Case จะเป็นคำกริยาแสดงถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับ Use Case นั้น ๆ

การถอนเงิน

การฝากเงิน

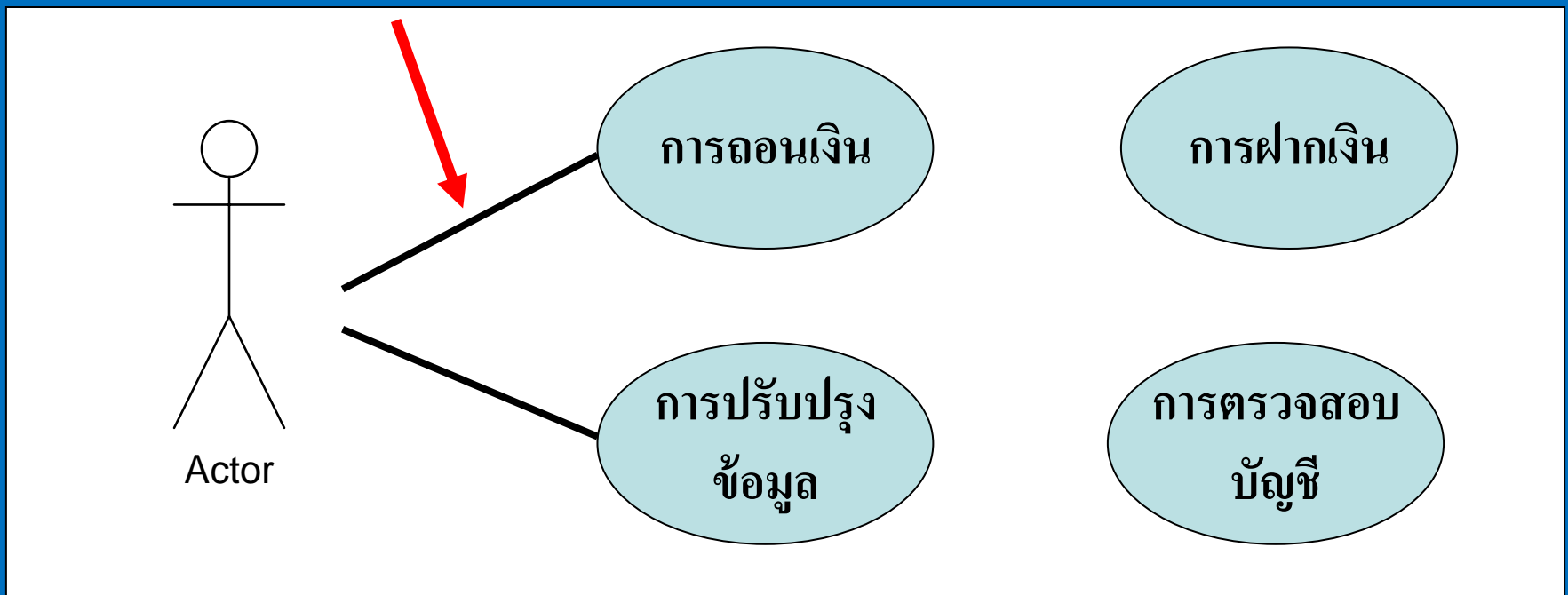
การปรับปรุง
ข้อมูล

การตรวจสอบ
บัญชี

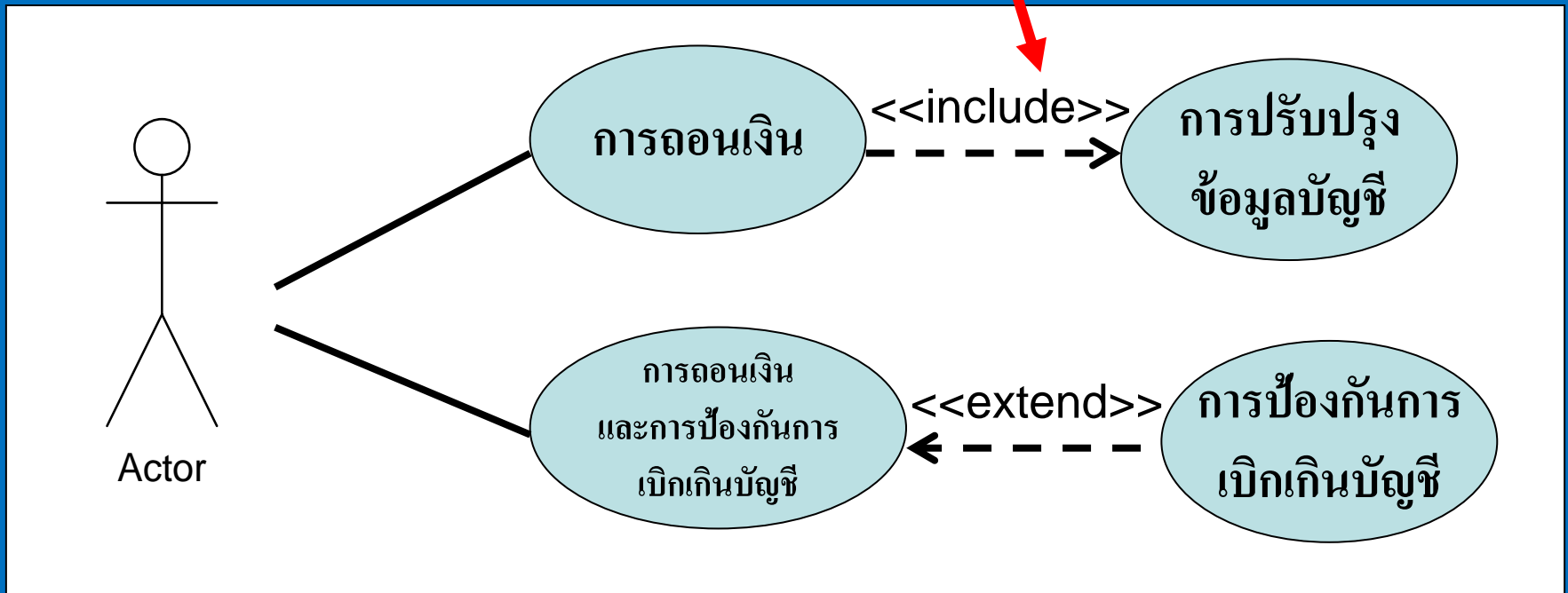
4. relationship

ใช้ระบุความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ภายใน Use Case Diagram ประกอบด้วย

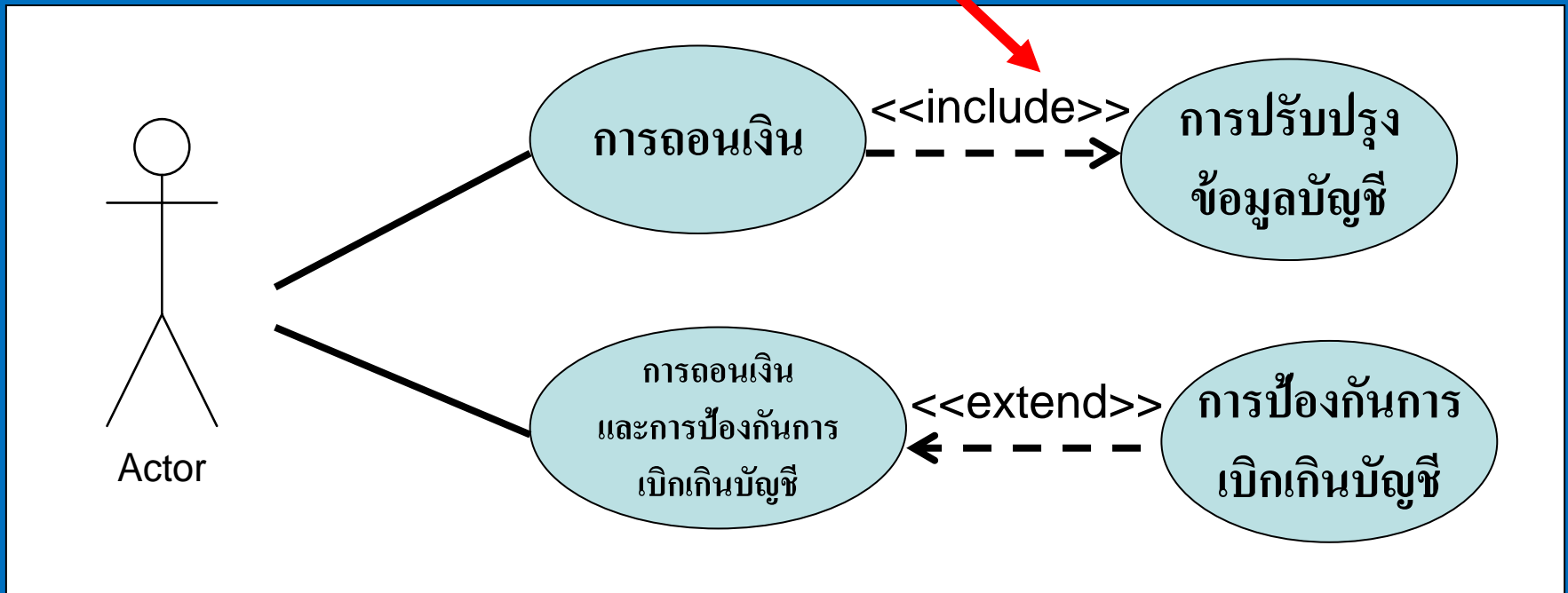
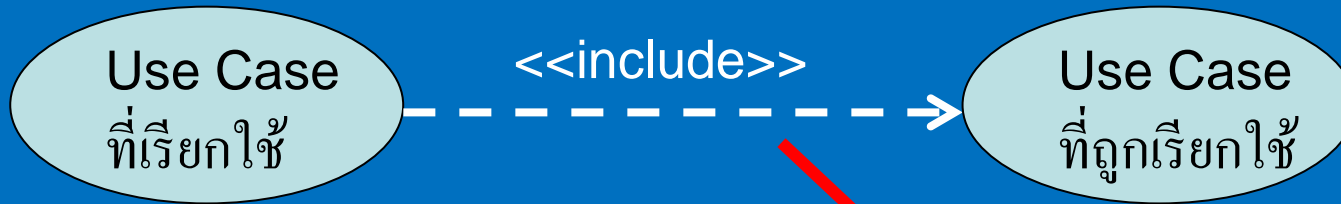
- Association notation ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง actor กับ Use Case

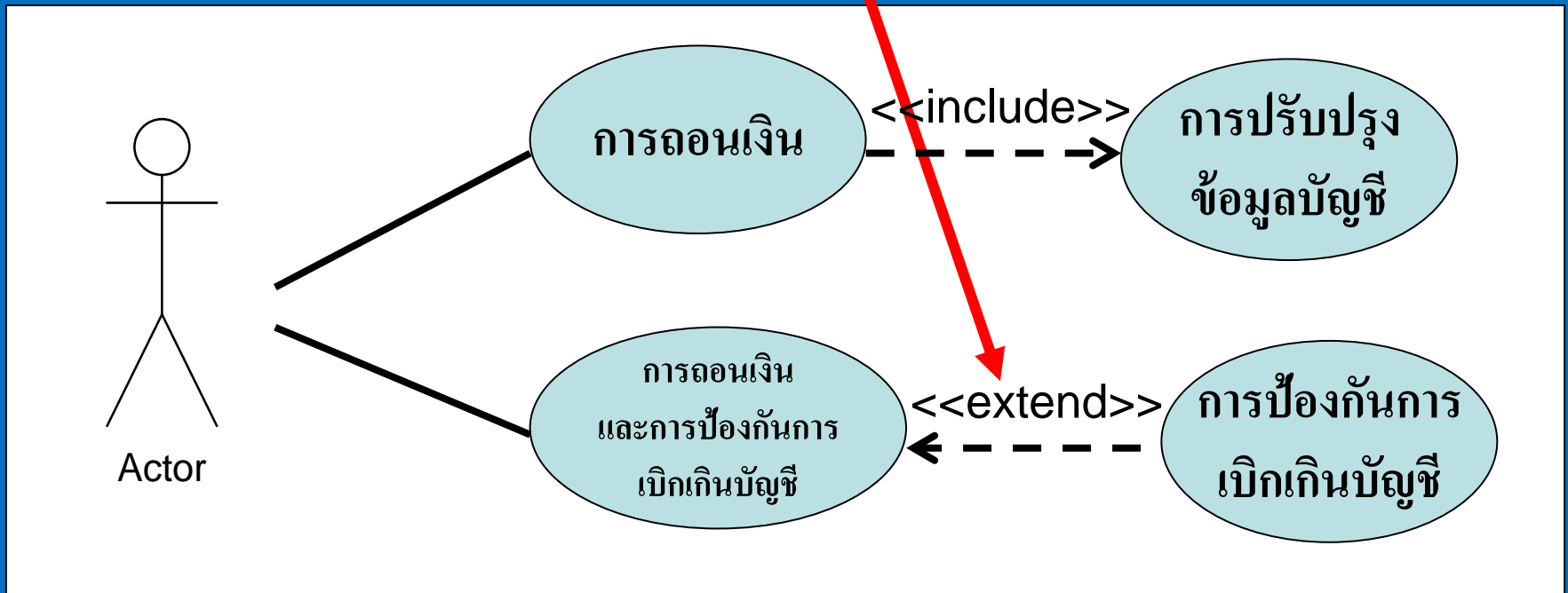
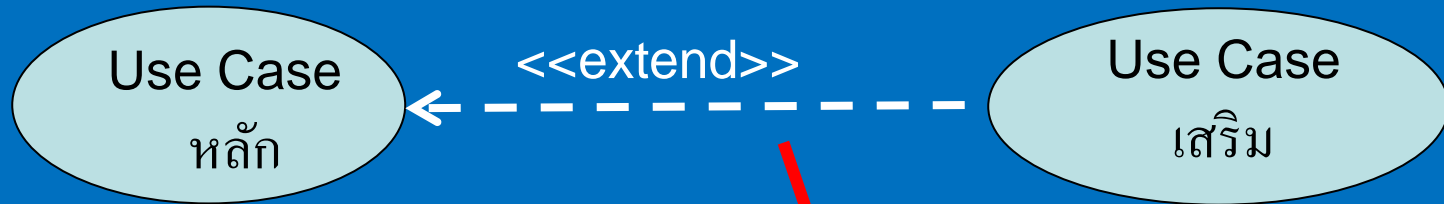
-Stereotype notation ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Use Case ซึ่งจะใช้
สัญลักษณ์ <<.....>> และมีคำอธิบายใน <<...>>
----->
(French Quote)

-Stereotype notation << include >> ใช้กรณีที่ use case หนึ่งต้องการเรียกใช้
อีก use case หนึ่งให้มาช่วยทำงาน

-Stereotype notation << extend >> ใช้กรณีที่ use case หนึ่งต้องการขยายขีดความสามารถในการทำงานโดยการสร้างอีก use case เสริมขึ้นมาช่วยในการทำงาน

-Stereotype notation << extend >> ใช้กรณีที่ use case หนึ่งสืบทอดมาจาก
อีก use case หนึ่ง

<<extend>>
----->

